

**Δ/ΝΣΗ: ΜΗΤΡΩΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ: ΜΗΤΡΩΟΥ / Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ.**
Πληροφορίες: ΚΟΥΚΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
Τηλέφωνο: 2103382251
Fax: 2103616464
E-mail: koukoulou@acci.gr

Αθήνα, 17/09/2018
Αριθ.Πρωτ.:1226264

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «**ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**».

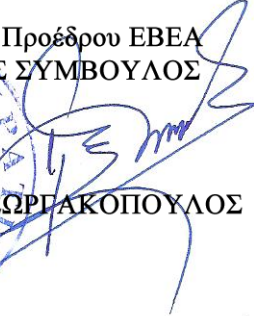
Την **17/09/2018** καταχωρίστηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τα κατωτέρω στοιχεία της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**, το διακριτικό τίτλο **ELBISCO A.E.** και αριθμό ΓΕΜΗ **403201000**:

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 1473959 οι εγκεκριμένες από την 26/07/2018 Γενική Συνέλευση οικονομικές καταστάσεις με τις σχετικές εκθέσεις όπου από την κείμενη νομοθεσία απαιτούνται για τη χρήση 01/01/2017 έως 31/12/2017.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 1473960 η από 26/07/2018 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης σύμφωνα με την οποία ορίστηκαν για τον έλεγχο των Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από 01/01/2018 έως 31/12/2018:

Η ελεγκτική εταιρεία «**KPMG ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ Α.Ε.**», με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 114.

Σχετικό έγγραφο άσκησης ελέγχου της Περιφέρειας Αττικής, ΠΕ Ανατολικής Αττικής (Αρ. Πρωτ.: 3055 / 13/08/2018).

Με Εντολή Προέδρου ΕΒΕΑ
Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η γνησιότητα του παρόντος μπορεί να επιβεβαιωθεί από το <https://www.businessregistry.gr/publicity.aspx>

**ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Ατομικές & Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις
σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («Δ.Π.Χ.Α.»)
για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2017

ΑΡ. ΓΕΜΗ 000403201000

Βεβαιώνεται ότι οι συνημμένες Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις είναι αυτές που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας «ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ» (η «Εταιρία») την 18 Μαΐου 2018. Οι εν λόγω Ατομικές & Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις καθώς και τα συνοπτικά οικονομικά στοιχεία και οι πληροφορίες έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Εταιρίας (www.elbisco.gr), βάσει της κείμενης νομοθεσίας.

Οι ελεγκτές των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ για την τρέχουσα και την προηγούμενη χρήση είναι η ελεγκτική εταιρία KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	5
ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ	14
ΕΤΗΣΙΕΣ ΑΤΟΜΙΚΕΣ & ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017	17
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	17
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	18
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	19
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	20
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	21
1. Γενικές πληροφορίες	21
2. Βάση σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	21
3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης	22
4. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες	24
5. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών	27
6. Κύκλος εργασιών	36
7. Έξοδα ανά κατηγορία	36
8. Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης (καθαρά)	37
9. Χρηματοοικονομικά έξοδα – καθαρά	37
10. Φόρος εισοδήματος	37
11. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	39
12. Επενδύσεις σε ακίνητα	41
13. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	42
14. Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρίες	43
15. Συμμετοχές σε συνδεμένες επιχειρήσεις	44
16. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	44
17. Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	45

18.	Αποθέματα	45
19.	Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	46
20.	Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	46
21.	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία κατηγοριοποιημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	46
22.	Μετοχικό Κεφάλαιο και Μετοχές Υπέρ το άρτιο	46
23.	Αποθεματικά	47
24.	Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις	48
25.	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	49
26.	Δανειακές υποχρεώσεις	50
27.	Ληφθείσες επιχορηγήσεις	53
28.	Προβλέψεις / Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	53
29.	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	53
30.	Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	53
31.	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις	54
32.	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	54
33.	Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου και χρηματοοικονομικά μέσα	55
34.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης	60

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ «ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ» ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Κύριοι Μέτοχοι,

Σύμφωνα με το άρθρο 136 του Κ.Ν. 2190/1920, όπως αυτό τέθηκε με το άρθρο 13 του Ν. 3229/2004 και βάσει των τροποποιήσεων του άρθρου 1 του Ν.4403/2016 και με την αριθμό πρωτοκόλλου 62784/7.6.2017 εγκύκλιο της Διεύθυνσης Εταιριών και Γ.Ε.Μ.Η. του Υπουργείου Ανάπτυξης και Οικονομίας, υποβάλλουμε συνημμένα στη Γενική Συνέλευσή σας τις Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017. Οι Ενοποιημένες και Εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις συντάχθηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

1. Απολογισμός της οικονομικής χρήσης που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017

1.1 Μακροοικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον

Σε παγκόσμιο επίπεδο, παρατηρείται επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης η οποία ξεκίνησε από τα μέσα του 2016. Το 2017, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το ΑΕΠ αυξήθηκε 2,5%, η υψηλότερη αύξηση στην τελευταία 10ετία. Στο 2018-2019, στις ΗΠΑ αναμένεται περαιτέρω ώθηση από την μείωση των φορολογικών συντελεστών ενώ στην Ευρώπη προβλέπεται επί πλέον ενίσχυση της οικονομικής επέκτασης με αναμενόμενη αύξηση του ΑΕΠ κατά 2%.

Ο δείκτης καταναλωτή στο 2017 βελτιώθηκε σε αρκετές από τις Ευρωπαϊκές χώρες με μέση αύξηση του όγκου 1,8% και μέση αύξηση σε ονομαστικές αξίες 4,4% (στοιχεία 4^{ου} τριμήνου 2017), η οποία αύξηση είναι η υψηλότερη μετά το 1^ο τρίμηνο του 2012.

Στην Ελλάδα η αγορά του λιανεμπορίου παρουσίασε αύξηση 1,6% σε αξίες, μετά από μία σειρά ετών συρρίκνωσης της αγοράς, με τα καταναλωτικά είδη να αυξάνουν 0,8% ενώ στο σύνολο των Τροφίμων παρουσιάζεται οριακή ανάπτυξη, μόνον 0,3%. Όσον αφορά τις κατηγορίες καταστημάτων, όλοι οι τύποι καταστημάτων παρουσίασαν ανάπτυξη και κυρίως των Υπερμάρκετς λόγω της επαναλειτουργίας των πρώην καταστημάτων Μαρινόπουλος ως Ελληνικές Υπεραγορές Σκλαβενίτη. Εξαίρεση στην ανάπτυξη είναι τα μικρά καταστήματα (<399τμ) που παρουσίασαν μείωση 3%.

Οι Ελληνικές επιχειρήσεις μετά από μία μακρά περίοδο ύφεσης συνεχίζουν να λειτουργούν σε ένα δύσκολο οικονομικό περιβάλλον με συνεχή προσπάθεια να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους έχοντας απώτερο στόχο την ανάπτυξη και την βιωσιμότητα. Ενδεικτικό της τρέχουσας κατάστασης στην Ελληνική αγορά, είναι ο κλάδος των αρτοσκευασμάτων και συγκεκριμένα του ψωμιού στο ράφι του σουπερμάρκετ, όπου το 2017 αντιμετώπισε μεγάλη πίεση όσον αφορά τις τιμές με άμεσο αντίκτυπο στην πτώση της αγοράς σε αξίες έως και 8% με αντίστοιχη συρρίκνωση της κερδοφορίας των προϊόντων.

1.2 Σημαντικά γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017

1.2.1 Σε συνέχεια της συμφωνίας εξυγίανσης που υπεγράφη τον Σεπτέμβριο 2016 μεταξύ του Ομίλου Μαρινόπουλου, της Ι&Σ Σκλαβενίτης Α.Ε.Ε και των πιστωτικών ιδρυμάτων και η οποία επικυρώθηκε τον Ιανουάριο 2017 με απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών η Εταιρία εισέπραξε το 50%

των οφειλών (κούρεμα) από την εταιρία ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΥΠΕΡΑΓΟΡΕΣ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ΑΕΕ και παραιτήθηκε από τη διεκδίκηση του υπολοίπου για το οποίο είχε διενεργηθεί ισόποση πρόβλεψη απομείωσης κατά την προηγούμενη χρήση. Η εν λόγω συμφωνία εξυγίανσης προέβλεπε μεταξύ άλλων απομείωση κατά 50% των οφειλομένων από τον Όμιλο Μαρινόπουλου προς τους προμηθευτές του.

- 1.2.2** Τον Μάιο του 2017 ξεκίνησε η κατασκευή της νέας μονάδας παραγωγής φρυγανιάς στο εργοστάσιο Χαλκίδας με στόχο την ολοκλήρωση του έργου εντός του Ιουνίου του 2018. Η λειτουργία της νέας γραμμής θα δημιουργήσει σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης, οι οποίες θα προέλθουν από την αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας της φρυγανιάς κατά περίπου 40%. Οι πρόσθετες ποσότητες παραγωγής προγραμματίζεται να κατευθυνθούν σε εξαγωγές, αξιοποιώντας τις ευκαιρίες συνεργασίας διεθνώς.
- 1.2.3** Στον χώρο των εξαγωγών, η Εταιρία έχει ήδη παρουσία σε περισσότερες από 20 αγορές, με πωλήσεις που εκπροσωπούν το 10% του συνόλου του κύκλου εργασιών στις κατηγορίες των μπισκότων, αλμυρών κράκερ και φρυγανιάς.
- 1.2.4** Η θυγατρική εταιρία Zito Luks AD Skorje στο 2017 πέτυχε κερδοφόρα ανάπτυξη. Οι πωλήσεις ανήλθαν σε Ευρώ 18.219 χιλιάδες σημειώνοντας αύξηση κατά 3% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, κυρίως μέσω προϊόντων προστιθέμενης αξίας στις κατηγορίες του ψωμιού και του μπισκότου και το μικτό κέρδος αντίστοιχα βελτιώθηκε κατά 1%. Τα αποτελέσματα μετά φόρων, επέστρεψαν οριακά θετικά μετά από αρκετά χρόνια και έφθασαν σε Ευρώ 33 χιλιάδες συμπεριλαμβάνοντας πρόβλεψη για επισφαλείς πελάτες και μη λειτουργικά πάγια ποσού ύψους Ευρώ 580 χιλιάδες. Τα δάνεια μειώθηκαν κατά Ευρώ 300 χιλιάδες με αντίστοιχη μείωση στα χρηματοοικονομικά έξοδα Ευρώ 50 χιλιάδες σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

1.3 Ανάλυση των οικονομικών επιδόσεων του Ομίλου και της Εταιρίας κατά την χρήση 2017

Η οικονομική κατάσταση της Εταιρίας και του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 κρίνεται ικανοποιητική λαμβανομένων υπόψη των επιπτώσεων από την συνεχιζόμενη αβεβαιότητα της Ελληνικής οικονομίας η οποία επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό το διαθέσιμο εισόδημα αλλά και τον ιδιαίτερα έντονο ανταγωνισμό. Η θυγατρική εταιρία Zito Luks AD Skorje βελτίωσε σημαντικά τα αποτελέσματα της κυρίως μέσω της ανάπτυξης (3% ανάπτυξη σε σχέση με το 2016), αλλά και της βελτίωσης της μικτής κερδοφορίας (κατά 1% υψηλότερη).

1.3.1 Ενοποιημένος κύκλος εργασιών

Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών για τη χρήση 2017 ανήλθε σε Ευρώ 110.430 χιλιάδες έναντι Ευρώ 113.429 χιλιάδες για την προηγούμενη χρήση 2016.

1.3.2 Μικτό περιθώριο κέρδους

Το ποσοστό του μικτού περιθωρίου κέρδους του Ομίλου ανήλθε σε 37,49%, ενώ την προηγούμενη χρήση σε 38,58%. Η μείωση αυτή προέρχεται κυρίως από το ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον που εξελίχθηκε σε επίπεδο τιμών και την αύξηση των προσφορών κυρίως στην κατηγορία του ψωμιού.

1.3.3 Αποτέλεσμα Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων

Τα αποτελέσματα προ φόρων του Ομίλου κατά τη χρήση 2016, ανήλθαν σε ζημιές ύψους Ευρώ 2.710 χιλιάδες έναντι ζημιών Ευρώ 3.901 χιλιάδες για την προηγούμενη χρήση 2016.

1.3.4 Ταμειακές ροές

Οι ενοποιημένες λειτουργικές ταμειακές ροές της χρήσης καταγράφονται θετικές και ίσες με Ευρώ 7.180 χιλιάδες. Οι ενοποιημένες επενδυτικές ταμειακές ροές καταγράφονται αρνητικές ίσες με Ευρώ 4.568 χιλιάδες. Οι ενοποιημένες χρηματοδοτικές ταμειακές ροές καταγράφονται αρνητικές και ίσες με Ευρώ 4.009 χιλιάδες.

1.3.5 Βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες

Βασικοί αριθμοδείκτες Ομίλου	2017	2016
Γενική ρευστότητα	0,65	0,77
Άμεση ρευστότητα	0,49	0,61
Κυκλοφοριακή ταχύτητα πελατών (σε ημέρες)	62	75
Κυκλοφοριακή ταχύτητα προμηθευτών (σε ημέρες)	161	157
Ξένα / Ίδια κεφάλαια	1,66	1,61

Βασικοί αριθμοδείκτες Εταιρίας	2017	2016
Γενική ρευστότητα	0,67	0,80
Άμεση ρευστότητα	0,54	0,66
Κυκλοφοριακή ταχύτητα πελατών (σε ημέρες)	71	85
Κυκλοφοριακή ταχύτητα προμηθευτών (σε ημέρες)	183	173
Ξένα / Ίδια κεφάλαια	1,47	1,43

Γενική ρευστότητα: (Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις)

Άμεση ρευστότητα: ((Κυκλοφορούν Ενεργητικό – αποθέματα) / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις)

Ημέρες πελατών: 365/ (Κύκλος Εργασιών / Μέσος όρος απαιτήσεων 2017 -2016)

Ημέρες προμηθευτών: 365/ (Κόστος Πωληθέντων / Μέσος όρος προμηθευτών 2017 -2016)

Η γενική και άμεση ρευστότητα του Ομίλου και της Εταιρίας έχει μειωθεί σε σχέση με εκείνες της προηγούμενης χρήσης. Η κυκλοφοριακή ταχύτητα των πελατών έχει αυξηθεί ενώ των προμηθευτών έχει μειωθεί. Αυτή η μεταβολή στο κεφάλαιο κίνησης καταγράφεται και στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών. Η αναλογία ξένα προς ίδια κεφάλαια παραμένει ίδια περίπου.

2. Περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων

2.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο Όμιλος εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως κινδύνους αγοράς (μεταβολές σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, επιτόκιο, τιμές αγοράς), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στη μη προβλεψιμότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών και επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει την ενδεχόμενη αρνητική τους επίδραση στη χρηματοοικονομική απόδοση του. Ο Όμιλος δε χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, όπως προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος (FX futures/forwards) και συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου (interest swaps) για αντιστάθμιση κινδύνων.

2.2 Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ευρώπη και συνεπώς το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών του Ομίλου διεξάγεται σε Ευρώ. Μικρό μέρος όμως των αγορών του Ομίλου γίνεται σε ξένο νόμισμα. Η γρήγορη πληρωμή των προμηθευτών αυτών μειώνει σημαντικά το συναλλαγματικό κίνδυνο. Ο Όμιλος κατά πάγια τακτική, δεν προαγοράζει συνάλλαγμα και δε συνάπτει συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλάγματος με εξωτερικούς αντισυμβαλλόμενους. Η Εταιρεία έχει συμμετοχή σε θυγατρική που δραστηριοποιείται σε χώρα της αλλοδαπής (Σκόπια), και κατά συνέπεια η καθαρή θέση της εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο κατά την μετατροπή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στα πλαίσια της ενοποίησης. Οι εταιρίες του Ομίλου έχουν λειτουργικό νόμισμα το Ευρώ με εξαίρεση την θυγατρική στα Σκόπια.

2.3 Κίνδυνος από μεταβολές τιμών

Η Εταιρία και ο Όμιλος εκτίθενται στις μεταβολές της αξίας των πρώτων υλών. Η κερδοφορία της Εταιρίας και του Ομίλου μπορεί να επηρεαστεί (είτε θετικά, είτε αρνητικά) από τη διακύμανση των τιμών των πρώτων υλών. Η πρώτη ύλη, το αλεύρι, παράγωγο του σιταριού, αποτελεί το βασικό παράγοντα κόστους παραγωγής για τις εταιρίες του κλάδου. Το σιτάρι διαπραγματεύεται χρηματιστηριακά στο εξωτερικό και η διαμόρφωση της τιμής του είναι αποτέλεσμα της διεθνούς προσφοράς και ζήτησης. Οι καιρικές συνθήκες επιδρούν άμεσα στην ποσότητα των παραγόμενων σιτηρών και συνεπώς καθορίζουν την προσφορά. Εν αντιθέσει, η ζήτηση κινείται σε σταθερά επίπεδα. Κατά συνέπεια σε περιόδους καλής παραγωγής, οι τιμές των σιτηρών διαμορφώνονται σε χαμηλά επίπεδα, ενώ σε περιόδους με κακές καιρικές συνθήκες (π.χ. βροχή κατά τη συγκομιδή ή ξηρασία στους μήνες ωρίμανσης των δημητριακών), διαμορφώνονται σε υψηλότερα επίπεδα, λόγω μειωμένης παραγωγής. Λόγω του αυξημένου ανταγωνισμού του κλάδου, τυχόν αυξήσεις των διεθνών και εγχωρίων τιμών της πρώτης ύλης δεν μετακυλίνουν εύκολα στην τελική τιμή των προϊόντων, γεγονός που ενέχει τον κίνδυνο αρνητικής επίδρασης στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων χρήσης της Εταιρίας και του Ομίλου.

2.4 Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων

Οι δανειακές υποχρεώσεις της Εταιρίας και του Ομίλου συνδέονται με κυμαινόμενα επιτόκια ως προς το EURIBOR. Η Εταιρία και ο Όμιλος δε χρησιμοποιούν χρηματοοικονομικά παράγωγα. Η Εταιρία και ο Όμιλος χρησιμοποιούν για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων τους καθώς και για τις ανάγκες τους σε κεφάλαια κίνησης τραπεζικό δανεισμό, με συνέπεια να επιβαρύνουν τα αποτελέσματα με χρεωστικούς τόκους. Σημαντικές αυξήσεις στα επιτόκια ενδέχεται να έχουν σημαντική αρνητική επίπτωση στα αποτελέσματα της Εταιρίας και του Ομίλου.

2.5 Πιστωτικός κίνδυνος

Η Εταιρία και ο Όμιλος έχουν θεσπίσει και εφαρμόζουν διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου με στόχο την ελαχιστοποίηση των επισφαλειών και την άμεση κάλυψη των απαιτήσεων με αξιόγραφα. Κανένας πελάτης δεν έχει τέτοια ποσοστά αγορών από την Εταιρία ή τον Όμιλο που να δικαιολογεί αυξημένη εξάρτηση και επομένως εμπορικό κίνδυνο. Οι πωλήσεις γίνονται κυρίως σε πελάτες με αξιολογημένο ιστορικό πιστώσεων. Από τις Διευθύνσεις Πιστωτικού Ελέγχου ορίζονται πιστωτικά όρια ανά πελάτη και εφαρμόζονται συγκεκριμένοι όροι πωλήσεων και εισπράξεων. Όπου αυτό είναι δυνατόν ζητούνται εμπράγματα ή άλλες εξασφαλίσεις. Η επιδίωξη ελαχιστοποίησης των επισφαλειών αποτελεί κύριο μέλημα των διοικούντων. Λαμβάνοντας υπόψη την διεθνή μακροοικονομική συγκυρία αλλά και την εγχώρια οικονομική αβεβαιότητα, το ενδεχόμενο αύξησης των επισφαλειών δε μπορεί να αποκλειστεί.

2.6 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα έχοντας ικανά ταμειακά διαθέσιμα και διαθέτοντας επαρκή πιστωτικά όρια με τις συνεργαζόμενες Τράπεζες. Με βάση το επενδυτικό πλάνο της Εταιρίας και με τον έλεγχο του κεφαλαίου κίνησης, προβλέπεται η βελτίωση των ταμειακών ροών στο άμεσο χρονικό διάστημα ώστε να μειωθεί η απόκλιση μεταξύ Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων και Κυκλοφορούντος Ενεργητικού.

2.7 Διαχείριση Κεφαλαιακού Κινδύνου

Ο στόχος του Ομίλου και της Εταιρίας σχετικά με τη διαχείριση του κεφαλαίου, είναι να διασφαλίσουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους με σκοπό την παροχή αποδόσεων στους μετόχους και οφέλη στους άλλους ενδιαφερόμενους και να διατηρούν μια βέλτιστη κεφαλαιακή δομή ώστε να μειώσουν το κόστος κεφαλαίου. Ο Όμιλος και η Εταιρία παρακολουθούν μηνιαία τις δραστηριότητές που παράγονται από τις λειτουργίες τους, ώστε να ανταποκρίνονται στις κεφαλαιουχικές τους ανάγκες. Επιπλέον, ο Όμιλος και η Εταιρία χρησιμοποιούν μακροπρόθεσμο και βραχυπρόθεσμο δανεισμό καθώς και λειτουργικές ταμειακές ροές για την εκπλήρωση των αναγκών τους σε κεφάλαια.

3. Προσδοκίες για την τρέχουσα οικονομική χρήση 2018

Περαιτέρω ανακατατάξεις αναμένονται στο Ελληνικό λιανεμπόριο και λόγω της επαναλειτουργίας των πρώην καταστημάτων Μαρινόπουλος αλλά και περαιτέρω ανταγωνιστικές πιέσεις σε θέματα τιμών στο ράφι.

Η στρατηγική της Εταιρίας και του Ομίλου σε αυτό το περιβάλλον επικεντρώνεται:

- α) Στη δημιουργία νέων προϊόντων υψηλής διατροφικής αξίας αλλά και προσαρμοσμένων στις ευαίσθητες συνθήκες της σημερινής αγοράς.
- β) Στην ολοκλήρωση του επενδυτικού της προγράμματος και ιδιαίτερα της κατασκευής νέας γραμμής παραγωγής φρυγανιάς στη Χαλκίδα η οποία ολοκληρώνεται στα μέσα του 2018. Η λειτουργία της νέας γραμμής παραγωγής δημιουργεί νέες προοπτικές ανάπτυξης για την ELBISCO, αυξάνοντας την παραγωγική της δυναμικότητα στη φρυγανιά. Οι πρόσθετες ποσότητες παραγωγής θα κατευθυνθούν σε εξαγωγές, αξιοποιώντας τις ευκαιρίες συνεργασίας με μεγάλες εταιρίες και αλυσίδες λιανεμπορίου.
- γ) Στην επιπλέον διείσδυση σε ξένες αγορές παράλληλα με την ανάπτυξη νέων προϊόντων.

4. Έρευνα και ανάπτυξη

Στόχος των τμημάτων Έρευνας και Ανάπτυξης του Ομίλου και της Εταιρίας είναι η δημιουργία ισορροπημένων διατροφικών επιλογών για τις σύγχρονες ανάγκες του καταναλωτικού κοινού. Το 2017 η Εταιρία λανσάρισε στην Ελληνική αγορά νέα προϊόντα εμπλουτίζοντας τις κατηγορίες της και ενδυναμώνοντας την παρουσία της με:

- Τα ELITE Crackers Mini Μεσογειακά με ντομάτα & ρίγανη / Elite Crackers Mini Μεσογειακά με & γεύση πέστο. Με μοναδικά λεπτό σχήμα, λεπτή και τραγανή υφή, ανεπάντεχα υπέροχων γευστικών φυσικών συστατικών εμπνευσμένων από τη Μεσογειακή Διατροφή για να τα απολαμβάνουμε κάθε στιγμή.
- Τα ELITE Bites Μεσογειακά με θαλασσινό αλάτι / Elite bites Μεσογειακά με παρμεζάνα. Μοναδικά, αφράτα & τραγανά bites, με φυσικά συστατικά εμπνευσμένα από τη Μεσογειακή Διατροφή, για κάθε στιγμή της ημέρας.
- Τα Κρις Κρις αφράτα ψωμάκια για Sandwich ολικής και brioche. Τα νέα Κρις Κρις ψωμάκια είναι απρόσμενα αφράτα και μαλακά, με πλούσια γεύση, αλλά και διατροφική αξία και αποτελούν διαφοροποιημένες προτάσεις στην οικογένεια του Κρις Κρις. Τα νέα ψωμάκια για Sandwich από το Κρις Κρις ήρθαν για να φέρουν την απόλυτη γευστική εμπειρία του αυθεντικού Sandwich στο σπίτι μας.
- Τα Κρις Κρις «Τόστιμο!» με σπόρους Κινόα, Τσία και Μαυροσούσαμο καθώς και «Τόστιμο!» με Σουσάμι. Οι 2 νέες γεύσεις της οικογένειας Τόστιμο, είναι τόσο νόστιμα νόστιμες που τρώγονται και σκέτες και τόσο αφράτες που διατηρούνται μαλακές ακόμα και μετά το ψήσιμο στην τοστιέρα.

Στόχος των τμημάτων Έρευνας και Ανάπτυξης του Ομίλου και της Εταιρίας και για το 2018 είναι να συνεχίσουν να σχεδιάζουν και να αναπτύσσουν προϊόντα προσαρμοσμένα στις συνθήκες της σημερινής αγοράς, όπου λόγω της οικονομικής κρίσης, οι καταναλωτές αλλάζουν συνήθειες, επιλέγοντας προϊόντα με βάση όχι μόνο τις προτιμήσεις τους αλλά και τις οικονομικές τους δυνατότητες. Επίσης, ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται και στην ανάπτυξη προϊόντων για τις αγορές του εξωτερικού στις οποίες δραστηριοποιείται η Εταιρία.

5. Ασφάλεια Τροφίμων

Η μέριμνα για την ασφάλεια και την ποιότητα των προϊόντων υπερβαίνει τα όρια των υποχρεωτικών απαιτήσεων και αποτελεί επιχειρηματική και ηθική δέσμευση, από το σχεδιασμό και την παραγωγή, μέχρι την κατανάλωση από τον τελικό καταναλωτή.

Σε όλα τα τμήματα και λειτουργίες της Εταιρίας εφαρμόζεται Σύστημα Διαχείρισης της Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων. Εφαρμόζεται πλήρως το Σύστημα HACCP, με σκοπό την διασφάλιση της ασφάλειας και υγιεινής των τροφίμων που παράγει η Εταιρία. Διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις εγκεκριμένες προδιαγραφές των πρώτων υλών και υλικών συσκευασίας που χρησιμοποιούνται με τακτικούς ελέγχους σε πλήρως εξειδικευμένα εργαστήρια Ποιοτικού Ελέγχου και με συστηματική αξιολόγηση των προμηθευτών μας. Το σύστημα διαχείρισης που εφαρμόζεται και στα δύο εργοστάσια της Εταιρίας είναι σύμφωνο με τις απαιτήσεις των διεθνών προτύπων ISO 9001:2008, ISO 22000:2005, BRC και IFS για την ασφάλεια και υγιεινή των τροφίμων.

Η Εταιρία ακολουθεί πιστά την τήρηση των νόμων και κανόνων σε ευρωπαϊκό, εθνικό και κλαδικό επίπεδο για την συμμόρφωση με τη νομοθεσία μέσω εσωτερικών επιθεωρήσεων, συστηματικών αναλύσεων των πρώτων υλών, υλικών συσκευασίας και τελικών προϊόντων τόσο εσωτερικά όσο και σε συνεργασία με εξωτερικά ειδικά διαπιστευμένα εργαστήρια και μέσω συστηματικής παρακολούθησης θεμάτων νομοθεσίας και κανονιστικών ρυθμίσεων και εφαρμογής αυτών.

6. Περιβαλλοντικά Θέματα

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση για την αειφόρο ανάπτυξη και βασικό πυλώνα εταιρικής υπευθυνότητας. Η Εταιρία αναγνωρίζοντας τις επιπτώσεις και τους κινδύνους που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, τη μείωση της διαθεσιμότητας των φυσικών πόρων και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, εντάσσει στην επιχειρηματική της δραστηριότητα διαδικασίες και δράσεις που αποσκοπούν στην μείωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος.

Στις δράσεις αυτές περιλαμβάνονται η εξοικονόμηση φυσικών πόρων και ενέργειας, η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εργαζομένων και πελατών, καθώς και ο περιορισμός των άμεσων και έμμεσων περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκαλούνται από τη λειτουργία της.

Συγκεκριμένα η Εταιρία στοχεύει στη βελτίωση της περιβαλλοντικής της επίδοσης μέσω της πλήρους συμμόρφωσης με τις νομικές και άλλες κανονιστικές απαιτήσεις που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος και στην υιοθέτηση και εφαρμογή στις Βιομηχανικές Μονάδες Χαλκίδας και Πικερμίου ενός Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO 14001.

Στα πλαίσια του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης της Εταιρίας περιλαμβάνονται:

- Η ανακύκλωση σε συλλογικά κέντρα εναλλακτικής διαχείρισης και ανακύκλωσης, επιλέγοντας για τη διαχείριση των απορριμμάτων της συμβεβλημένα με αυτά συνεργάτες. Η Εταιρία συνεργάζεται με το φορέα Ελληνική Εταιρία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ) και υλοποιούνται δράσεις ανακύκλωσης στα εργοστάσια, τους αποθηκευτικούς χώρους και στα γραφεία.

- Η ορθολογική χρήση των υδάτινων πόρων στις εγκαταστάσεις. Πραγματοποιούνται συστηματικοί έλεγχοι των καταναλώσεων σε νερό και ελέγχεται ο εξοπλισμός για αποφυγή διαρροών.
- Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας στις εγκαταστάσεις. Εφαρμόζονται δράσεις όπως η χρήση υγραερίου, η τοποθέτηση LED στα εργοστάσια και ο έλεγχος και συντήρηση του εξοπλισμού.
- Διαχείριση σπατάλης τροφίμων. Η Εταιρία μεριμνά για ελαχιστοποίηση της φύρας που προέρχεται από υπολείμματα προϊόντων, είτε από ελαττωματικά προϊόντα κατά την παραγωγική διαδικασία. Επίσης, μεριμνά για την διάθεσή της για παραγωγή ζωοτροφών.
- Διαχείριση των αποβλήτων. Η Εταιρία έχει συνάψει συμβάσεις και έχει προβεί σε συμφωνίες με φορείς που διαθέτουν εξειδίκευση στην διαχείριση των προς ανάκτηση αποβλήτων, όπως μη επικίνδυνα στερεά απόβλητα, ηλεκτρικές στήλες και συσσωρευτές, απόβλητα λιπαντικών ελαίων και απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

Η Εταιρία επιδιώκει την πλήρη συμμόρφωσή της με το εθνικό και ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο για όλα τα θέματα που άπτονται της λειτουργίας της και των δραστηριοτήτων της. Έχει συμμορφωθεί απόλυτα με την κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία και στις δύο εγκαταστάσεις παραγωγής προϊόντων και έχει καθιερώσει και εφαρμόζει Πολιτική και Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης. Κύρια προτεραιότητα είναι η πρόληψη συνεπειών που μπορούν να προέλθουν από τη λειτουργία των εγκαταστάσεων και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων από την εκτέλεση των εργασιών με στόχο μηδενικά περιβαλλοντικά συμβάντα/ατυχήματα.

7. Εργασιακά Θέματα

Η Εταιρία δίνει ιδιαίτερη έμφαση στο Ανθρώπινο Δυναμικό της, εφαρμόζοντας μια σειρά από πολιτικές και διαδικασίες οι οποίες στοχεύουν στην δημιουργία ενός άριστου εργασιακού περιβάλλοντος, με σεβασμό σε κάθε εργαζόμενο, την αποφυγή διακρίσεων, την παροχή ίσων ευκαιριών απασχόλησης και διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας, τα οποία θα συμβάλλουν στην βιώσιμη ανάπτυξη των στόχων της και στην μακροχρόνια ανάπτυξή της.

Δίνεται μεγάλη σημασία στην ανοιχτή εσωτερική επικοινωνία μεταξύ των υπαλλήλων και των στελεχών της ώστε να καλλιεργείται κλίμα εμπιστοσύνης. Η Εταιρία ανά διετία πραγματοποιεί έρευνα εργασιακού κλίματος η οποία έχει ως στόχο τη διερεύνηση των απόψεων των εργαζομένων σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονται στην πράξη συστήματα και πρακτικές που οδηγούν στην προστασία και την ανάπτυξη της.

Πραγματοποιούνται σε συνεχή βάση, προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης στο σύνολο των εργαζομένων, με στόχους, την αύξηση της αποδοτικότητας τους, την άσκηση αποτελεσματικότερης διοίκησης και τη μείωση των ατυχημάτων.

Στο πλαίσιο του στόχου για διαρκή εξέλιξη των εργαζομένων, η Εταιρία αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην αξιολόγησή τους εφαρμόζοντας συστήματα τα οποία αποσκοπούν στην ανατροφοδότηση από τους προϊσταμένους, την αμφίδρομη αξιολόγηση και στον εντοπισμό των κατάλληλων αναπτυξιακών αναγκών, προοπτικών εξέλιξης και τον καθορισμό στόχων. Σημαντικό είναι το πρόγραμμα People with Potential, με σκοπό την σύνθεση ομάδας εργαζομένων οι οποίοι ξεχωρίζουν ως προς τις ικανότητες ανάπτυξής τους. Οι εργαζόμενοι αυτοί εντάσσονται στην συνέχεια σε πρόγραμμα ανάπτυξης και εκπαίδευσης, το οποίο συμβάλει στην εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους.

Η Εταιρία προσεγγίζει την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, έχοντας αναπτύξει παράλληλα σχετικές πολιτικές που στοχεύουν στην πρόληψη ατυχημάτων. Επιπρόσθετα, πραγματοποιούνται εκπαιδεύσεις προκειμένου οι εργαζόμενοι να τηρούν τους κανόνες και τις διαδικασίες ασφαλείας που έχουν θεσπιστεί, ώστε να περιορίζονται οι κίνδυνοι στους χώρους εργασίας.

Η Εταιρία έχει λάβει τη σημαντική διεθνή πιστοποίηση Investors in People – Silver, ως αναγνώριση των εταιρικών της πρακτικών στον τομέα της Διαχείρισης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού. Η διάκριση αυτή είναι μία από τις υψηλότερες που απονέμει ο οργανισμός Investors in People, με βάση το ομώνυμο διεθνές πρότυπο IiP. Η Εταιρία είναι μεταξύ των πρώτων εταιριών στην Ελλάδα που κατακτά τη συγκεκριμένη διάκριση και ανήκει πλέον στην ελίτ των επιχειρήσεων παγκοσμίως, που έχουν πιστοποιηθεί σε αυτό το επίπεδο.

Κατά το 2017 απασχολήθηκαν κατά μέσο όρο 861 άτομα στην Εταιρία ενώ ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στον Όμιλο ανέρχονταν σε κατά μέσο όρο 1.194 άτομα.

8. Εταιρική Ευθύνη

Η Εταιρία με πρώτιστο γνώμονα τον άνθρωπο και την κοινωνία μέσα στην οποία λειτουργεί αναζητά συνεχώς δράσεις και πρωτοβουλίες στήριξης των κοινωνικά ευαίσθητων ομάδων, των παιδιών και των οικογενειών τους, καθώς και του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου. Η προσφορά στην κοινωνία αποτελεί για την Εταιρία αναπόσπαστο κομμάτι της φιλοσοφίας της και συνάδει απόλυτα με την παράδοσή της.

Στα πλαίσια της Εταιρικής Ευθύνης πραγματοποιούνται οι ακόλουθες δράσεις:

- Δωρεάν διάθεση προϊόντων στο Ορφανοτροφείο «Λύρειο Ίδρυμα», σε Κοινωνικά Παντοπωλεία και σε Τράπεζες Τροφίμων
- Αρωγή στο «Όλοι Μαζί Μπορούμε» με συμμετοχή εργαζομένων στις δράσεις του καθώς και στην διάθεση δωρεάν προϊόντων
- Παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης (πλημμύρες Μάνδρας), καθώς και σε πρόσφυγες
- Εθελοντική αιμοδοσία
- Χορήγηση προγραμμάτων υποτροφιών σε συνεργασία με Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
- Δράσεις σε σχολεία και εκπαιδευτικά προγράμματα για την κατανόηση της σωστής Μεσογειακής Διατροφής και γνώση της σωστής διατροφικής συμπεριφοράς
- Διοργάνωση εσωτερικών εκδηλώσεων με σκοπό τη στήριξη του «Χαμόγελου του Παιδιού»
- Στήριξη τοπικών κοινωνιών μέσω πολιτιστικών δρώμενων, αθλητικών φορέων & συλλόγων

9. Μερισματική Πολιτική

Την τρέχουσα χρήση, η Εταιρία παρουσιάζει ζημίες και ως εκ τούτου δε μπορεί να διανεμηθεί μέρισμα.

10. Εγκαταστάσεις

Έδρα: Η Εταιρία έχει έδρα το Πικέρμι Αττικής επί του 21ου χλμ. Λεωφ. Μαραθώνος. Στις ιδιόκτητες εγκαταστάσεις στην έδρα της Εταιρίας λειτουργούν βιομηχανοστάσιο, αποθήκη, κέντρο διανομής και χώροι γραφείων.

Υποκαταστήματα:

Βιομηχανοστάσιο και αποθήκη σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις, στην Γλύφα Χαλκίδας.

Αποθήκη σε μισθωμένο χώρο στο Καλοχώρι Θεσσαλονίκης, Ναυαρίνου 10.

Γραφεία πωλήσεων: Σε μισθωμένο χώρο στην Θεσσαλονίκη 26^{ης} Οκτωβρίου 38-40.

11. Γεγονότα που έλαβαν χώρα μετά τη λήξη της χρήσης και μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας έκθεσης

Η Εταιρία συνεχίζοντας και επεκτείνοντας το επενδυτικό της πρόγραμμα, αναμένεται να ολοκληρώσει την δημιουργία της νέας μονάδας παραγωγής φρυγανιάς στο Εργοστάσιο Χαλκίδας εντός του Ιουνίου 2018. Το συνολικό κόστος της επένδυσης αναμένεται να ανέλθει σε Ευρώ 20,5 εκατομμύρια. Στα πλαίσια της επένδυσης η Εταιρία έχει συνάψει σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης με την Εθνική Leasing ποσού Ευρώ 17 εκατομμύρια.

Η λειτουργία της νέας γραμμής θα δημιουργήσει σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης, οι οποίες θα προέλθουν από την αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας της φρυγανιάς κατά περίπου 40%. Οι πρόσθετες ποσότητες παραγωγής προγραμματίζεται να κατευθυνθούν σε εξαγωγές, αξιοποιώντας τις ευκαιρίες συνεργασίας με μεγάλες εταιρείες και αλυσίδες του λιανεμπορίου.

Η Εταιρία βρίσκεται σε διαδικασία υπογραφής νέου ομολογιακού δανείου ποσού Ευρώ 9 εκατομμυρίων με σκοπό, την αναδιάρθρωση των υφιστάμενων δανείων της. Ως εκ τούτου, δεν αναμένεται να επέλθει αύξηση στον συνολικό καθαρό δανεισμό της.

Πικέρμι 18 Μαΐου 2018

Εκ μέρους του Δ.Σ.

Ραμαντάνης Δημοσθένης
Διευθύνων Σύμβουλος

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ
Στρατηγού Τόμπρα 3
153 42 Αγία Παρασκευή
Ελλάδα
Τηλέφωνο: +30 210 60 62 100
Φαξ: +30 210 60 62 111

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

Προς τους Μετόχους της
ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έκθεση Ελέγχου επί των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (η «Εταιρεία») που αποτελούνται από την Ατομική και Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2017, τις Ατομικές και Ενοποιημένες Καταστάσεις Συνολικών Εσόδων, Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και Ταμειακών Ροών της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και Σημειώσεις που περιλαμβάνουν περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κ.Ν. 2190/1920.

Βάση Γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα της Ελεγκτικής (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της εταιρείες, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Λογιστών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο μας επί των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις άλλες δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ευθύνη της Διοίκησης επί των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και τις σχετικές κανονιστικές απαιτήσεις του Κ.Ν. 2190/1920,

όπως και για εκείνες τις δικλείδες εσωτερικού ελέγχου, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητα της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία ή να διακόψει τη δραστηριότητά της ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις στο σύνολο τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη, είτε σε λάθος, και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λαμβάνονται με βάση αυτές τις Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Στα πλαίσια του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλείδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλείδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλείδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Καταλήγουμε σε συμπέρασμα για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το αν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητα της. Αν συμπεράνουμε

ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις επί των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ή, αν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματα μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας για την έκφραση γνώμης επί αυτών των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου αυτών των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη Διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλείδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου. Κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του Άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- (α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες απαιτήσεις του Άρθρου 43^α και 107^α του Κ.Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017.
- (β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αθήνα, 1 Ιουνίου 2018

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ
ΑΜ ΣΟΕΛ 114

Μιχαήλ Κόκκινος, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 12701

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

(ποσά σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	Σημ.	2017	2016	2017	2016
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούν Ενεργητικό					
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	11	82.304	82.101	73.483	73.065
Επενδύσεις σε ακίνητα	12	275	288	-	-
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	13	27.900	27.890	27.755	27.766
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρίες	14	-	-	5.471	5.471
Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	15	2.713	2.733	4.340	4.340
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	24	59	60	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	16	41	744	27	721
Σύνολο μη κυκλοφορούντος Ενεργητικού		113.292	113.816	111.076	111.363
Κυκλοφορούν Ενεργητικό					
Αποθέματα	18	8.492	7.684	6.104	6.052
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	17	17.457	20.333	16.970	19.589
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	20	32	16	-	-
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία κατηγοριοποιημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	21	593	1.048	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	19	7.053	8.450	7.017	8.333
Σύνολο κυκλοφορούντος Ενεργητικού		33.627	37.531	30.091	33.974
Σύνολο Ενεργητικού		146.919	151.347	141.167	145.337
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	22	74.709	74.709	74.709	74.709
Μετοχές υπέρ το άρτιο	22	11.253	11.253	11.253	11.253
Αποθεματικά	23	15.082	15.074	7.866	7.866
Σωρευμένες ζημιές		(47.916)	(45.214)	(36.747)	(34.056)
Σύνολο		53.128	55.822	57.081	59.772
Δικαιώματα Μειοψηφίας		2.147	2.125	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		55.275	57.947	57.081	59.772
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	26	28.919	32.969	28.535	31.918
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	24	7.502	7.709	7.502	7.709
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	25	1.865	1.922	1.781	1.839
Προβλέψεις / Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	28	242	242	242	242
Ληφθείσες επιχορηγήσεις	27	1.387	1.571	1.387	1.571
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		39.915	44.413	39.447	43.279
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	29	31.834	29.251	30.773	28.221
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	30	775	874	755	844
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	26	19.120	18.862	13.111	13.221
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		51.729	48.987	44.639	42.286
Σύνολο Υποχρεώσεων		91.644	93.400	84.086	85.565
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		146.919	151.347	141.167	145.337

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις, στις σελίδες 21 έως 61 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

(ποσά σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
		2017	2016	2017	2016
Κύκλος εργασιών	6	110.430	113.429	94.038	97.584
Κόστος πωληθέντων	7	69.034	69.671	58.730	59.846
Μικτά κέρδη		41.396	43.758	35.308	37.738
Έξοδα διάθεσης					
Έκτακτα και μη επαναλαμβανόμενα					
έξοδα διάθεσης	7	-	2.386	-	2.386
Λοιπά έξοδα διάθεσης	7	35.381	36.268	31.374	32.563
Έξοδα διοίκησης	7	4.788	5.264	3.723	3.980
Λοιπά (έξοδα)/έσοδα εκμετάλλευσης (καθαρά)	8	(125)	(5)	325	456
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		1.102	(165)	536	(735)
Χρηματοοικονομικά έξοδα - καθαρά	9	3.922	4.043	3.431	3.476
Κέρδη από συνδεμένες επιχειρήσεις	15	110	307	-	-
Ζημιές προ φόρων		(2.710)	(3.901)	(2.895)	(4.211)
Φόρος εισοδήματος Χρήσης	10	154	1.409	205	1.473
Ζημιές μετά από φόρους (Α)		(2.556)	(2.492)	(2.690)	(2.738)
Κατανέμονται σε:					
- Μετόχους μητρικής Εταιρίας		(2.571)	(2.464)	(2.690)	(2.738)
- Δικαιώματα μειοψηφίας		15	(28)	-	-
Σύνολο		(2.556)	(2.492)	(2.690)	(2.738)
Λοιπά συνολικά έσοδα που μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους:					
Λοιπά έσοδα		(25)	(31)	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα που δεν μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους:					
Επανεκτίμηση κερδών από προγράμματα καθορισμένων παροχών		(91)	237	(1)	266
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Β)		(116)	206	(1)	266
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Α)+(Β)		(2.672)	(2.286)	(2.691)	(2.472)
Κατανέμονται σε:					
- Μετόχους μητρικής Εταιρίας		(2.694)	(2.258)	(2.691)	(2.472)
- Δικαιώματα μειοψηφίας		22	(28)	-	-
Σύνολο		(2.672)	(2.286)	(2.691)	(2.472)

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

(ποσά σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

ΟΜΙΛΟΣ	Μετοχικό Κεφάλαιο	Κεφάλαιο υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Κέρδη / (ζημιές) εις νέον	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	74.709	11.253	15.074	(42.956)	2.153	60.233
Καθαρά κέρδη / (ζημιά) περιόδου	-	-	-	(2.464)	(28)	(2.492)
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	206	-	206
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	-	-	-	(2.258)	(28)	(2.286)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	74.709	11.253	15.074	(45.214)	2.125	57.947
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	74.709	11.253	15.074	(45.214)	2.125	57.947
Καθαρά κέρδη / (ζημιά) περιόδου	-	-	-	(2.571)	15	(2.556)
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	8	(131)	7	(116)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	-	-	8	(2.702)	22	(2.672)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	74.709	11.253	15.082	(47.916)	2.147	55.275

ΕΤΑΙΡΙΑ	Μετοχικό Κεφάλαιο	Κεφάλαιο υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Κέρδη / (ζημιές) εις νέον	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	74.709	11.253	7.866	(31.584)	62.244
Καθαρά κέρδη / (ζημιά) περιόδου	-	-	-	(2.738)	(2.738)
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	266	266
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	-	-	-	(2.472)	(2.472)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	74.709	11.253	7.866	(34.056)	59.772
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	74.709	11.253	7.866	(34.056)	59.772
Καθαρά κέρδη / (ζημιά) περιόδου	-	-	-	(2.690)	(2.690)
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	(1)	(1)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	-	-	-	(2.691)	(2.691)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	74.709	11.253	7.866	(36.747)	57.081

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

(ποσά σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Έμμεση μέθοδος ταμειακών ροών	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
		2017	2016	2017	2016
Λειτουργικές δραστηριότητες:					
Ζημιές προ φόρων		(2.710)	(3.901)	(2.895)	(4.211)
Πλέον / μείον προσαρμογές για:					
Κέρδη από συνδεμένες εταιρίες	15	(110)	(307)	-	-
	11, 12,				
Αποσβέσεις	13	6.422	6.016	5.614	5.075
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	27	(184)	(118)	(184)	(118)
	17, 21,				
Προβλέψεις	25	818	3.010	249	2.488
Ζημιά / (Κέρδος) από πώληση παγίων		11	(13)	-	3
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	9	3.533	4.123	3.042	3.556
Πλέον/μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:					
(Αύξηση)/Μείωση αποθεμάτων		(808)	796	(52)	(82)
Μείωση/(αύξηση) απαιτήσεων		3.361	3.779	3.203	4.182
Αύξηση/(Μείωση) υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)		404	(1.405)	399	(299)
Ταμειακές εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες		10.737	11.980	9.376	10.594
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα		(3.407)	(3.860)	(2.905)	(3.314)
Καταβλημένοι φόροι		(150)	(206)	(113)	(200)
Καθαρές ταμειακές εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες		7.180	7.914	6.358	7.080
Επενδυτικές δραστηριότητες:					
Πληρωμές για αγορά ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων		(4.568)	(4.337)	(3.953)	(3.893)
Καθαρές ταμειακές εκροές προς επενδυτικές δραστηριότητες		(4.568)	(4.337)	(3.953)	(3.893)
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες:					
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	26	14.234	8.107	4.300	-
Εξοφλήσεις δανείων	26	(16.573)	(11.257)	(6.351)	(2.794)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)	26	(1.670)	(1.530)	(1.670)	(1.530)
Καθαρές ταμειακές εκροές προς χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(4.009)	(4.680)	(3.721)	(4.324)
Καθαρή μείωση στα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιόδου		(1.397)	(1.103)	(1.316)	(1.137)
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου		8.450	9.553	8.333	9.470
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα λήξης περιόδου		7.053	8.450	7.017	8.333

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις, στις σελίδες 21 έως 61 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. Γενικές πληροφορίες

Η ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (η «Εταιρία») με διακριτικό τίτλο «ELBISCO Α.Ε.» και η θυγατρική της (μαζί ο «Όμιλος») δραστηριοποιούνται στον χώρο παραγωγής αρτοσκευασμάτων και εμπορίας δημητριακών (άλευρα, φρυγανιές, μπισκότα, ψωμί και λοιπά αρτοσκευάσματα). Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και στη Π.Γ.Δ.Μ..

Η Εταιρία ιδρύθηκε τον Δεκέμβριο του 1987 (ΦΕΚ 3019/31.12.1987) δι' αποσχίσεως και μετατροπής σε Ανώνυμη Εταιρία του κλάδου παραγωγής και εμπορίας καταναλωτικών αγαθών της Ανώνυμης Εταιρίας ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Β.Ε.Ε. (εταιρία εισηγμένη στο Χ.Α. από το 1950). Η αρχική επωνυμία της Εταιρίας ήταν «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΠΙΣΚΟΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΩΝ», με διακριτικό τίτλο «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΠΙΣΚΟΤΩΝ Α.Β.Ε.Ε.». Η Εταιρία μετονομάστηκε σε «ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ», σύμφωνα με την από 20/11/2000 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της και την από 21/12/2000 εγκριτική απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης αναφορικά με την τροποποίηση των άρθρων 1 (επωνυμία) και 3 (σκοπός) του Καταστατικού της Εταιρίας. Στις 28/2/2013 η Εταιρία συγχωνεύθηκε με την ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ» και δ.τ. «ELBISCO Α.Β.Ε.Ε.», με απορρόφηση αυτής από την Εταιρία και μετονομάστηκε σε «ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ» με δ.τ. «ELBISCO Α.Ε.».

Η Εταιρία έχει έδρα το Πικέρμι Αττικής επί του 21ου χλμ. Λεωφ. Μαραθώνος, και είναι καταχωρημένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο με Αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. 000403201000.

Οι Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις αποτελούνται από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Μητρικής και της θυγατρικής της εταιρίας Zito Luks AD Skorje με έδρα την Π.Γ.Δ.Μ.. Η Μητρική συμμετέχει με ποσοστό 55,47% και ενοποιεί την θυγατρική της με την ολική μέθοδο ενοποίησης. Επίσης η Μητρική συμμετέχει με ποσοστό 32,07% στη συνδεμένη εταιρία ΜΟΡΝΟΣ Α.Ε. με έδρα τη Θήβα, η οποία ενοποιείται με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης.

2. Βάση σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Οι παρούσες Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της ELBISCO Α.Ε. έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («Δ.Π.Χ.Α.»), όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και παρουσιάζουν την ατομική και ενοποιημένη οικονομική θέση της ELBISCO Α.Ε. τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές με βάση την αρχή της συνεχούς λειτουργίας της επιχείρησης λαμβάνοντας υπόψη τους μακροοικονομικούς και μικροοικονομικούς παράγοντες και την επίδρασή τους στις επιχειρησιακές δραστηριότητες.

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί στη βάση του ιστορικού κόστους με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και τα πάγια στοιχεία κατηγοριοποιημένα ως κατεχόμενα προς πώληση που έχουν αποτιμηθεί στην εύλογη αξία τους μέσω λοιπών συνολικών εσόδων.

Πληροφορίες αναφορικά με τις σημαντικές λογιστικές πολιτικές της Εταιρίας και του Ομίλου παρατίθενται στη Σημείωση 5.

Οι Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017 έχουν εγκριθεί προς δημοσίευση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας την 18 Μαΐου 2018.

2.1 Λειτουργικό Νόμισμα και Νόμισμα παρουσίασης

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις των εταιριών του Ομίλου συντάσσονται στο νόμισμα του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος (χώρα δραστηριότητας) στο οποίο κάθε εταιρία λειτουργεί (λειτουργικό νόμισμα).

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (Ατομικές και Ενοποιημένες) παρουσιάζονται σε Ευρώ, το οποίο είναι το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρίας. Όλες οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες που παρουσιάζονται σε Ευρώ έχουν στρογγυλοποιηθεί στην πλησιέστερη χιλιάδα, εκτός εάν υπάρχει σχετική διαφορετική αναφορά.

3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης

Η σύνταξη των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών. Επίσης απαιτείται η χρήση υπολογισμών και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εισοδημάτων και εξόδων κατά τη διάρκεια της περιόδου υπό αναφορά. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά κονδύλια στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς.

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογα σύμφωνα με τα ισχύοντα.

3.1 Εκτιμήσεις της Διοικήσεως

(α) Εκτιμώμενη απομείωση της αξίας των εμπορικών σημάτων που προέκυψαν από την απορρόφηση της ELBISCO ABEE - Σημείωση 13

Τα σήματα αυτά δεν υπόκεινται σε απόσβεση, αλλά ελέγχονται για απομείωση της αξίας τους τουλάχιστον σε ετήσια βάση. Ο έλεγχος της απομείωσης απαιτεί τη χρήση σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων από την πλευρά της Διοίκησης. Στις εκτιμήσεις αυτές, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται μελλοντικές πωλήσεις, δικαιώματα χρήσης σημάτων και προεξοφλητικό επιτόκιο.

(β) Αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων που δεν επιμετρώνται σε εύλογες αξίες – Σημειώσεις 14, 15

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις σχετικά με την τυχόν απομείωση των περιουσιακών στοιχείων που δεν επιμετρώνται σε εύλογες αξίες (Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεμένες εταιρίες).

(γ) Αναγνώριση και επιμέτρηση προβλέψεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων – Σημείωση 31

Η αναγνώριση και επιμέτρηση των προβλέψεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων προϋποθέτει την εφαρμογή βασικών παραδοχών αναφορικά με την πιθανότητα εκπλήρωσης και το ύψος των χρηματοροών που θα απαιτηθούν, οι οποίες ενέχουν εκτιμήσεις που υπόκεινται σε αβεβαιότητα.

(δ) Αποτίμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων – Σημείωση 17

Η Εταιρία προσδιορίζει ζημίες απομείωσης επί των χρηματοοικονομικών περιουσιακών της στοιχείων βάσει εκτιμήσεων για τις πραγματοποιηθείσες ζημίες από απαιτήσεις από πελάτες, που αντλούνται από ιστορικά στοιχεία στατιστικών δεδομένων εισπράξεων για παρόμοια χρηματοοικονομικά στοιχεία, που υπόκεινται σε αβεβαιότητα, καθώς και γνωμοδοτήσεων των νομικών συμβούλων της Εταιρίας.

(ε) Φόρος εισοδήματος – Σημείωση 31.1

Ο Όμιλος υπόκειται σε φορολόγηση στην Ελλάδα και στην Π.Γ.Δ.Μ. και απαιτείται κρίση για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις από αναμενόμενους φορολογικούς ελέγχους, βάσει εκτιμήσεων για το εάν θα του επιβληθούν επιπλέον φόροι. Εάν

το τελικό αποτέλεσμα του ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την πρόβλεψη για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

(στ) Παροχές σε εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία – Σημείωση 25

Το κόστος των παροχών συνταξιοδότησης του προσωπικού καθορίζεται χρησιμοποιώντας αναλογιστικές μελέτες. Μία αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει τη διενέργεια υποθέσεων για το προεξοφλητικό επιτόκιο, τις μελλοντικές αυξήσεις μισθών, τα ποσοστά θνησιμότητας και τις μετακινήσεις προσωπικού. Λόγω της μακροπρόθεσμης φύσης αυτών των προγραμμάτων, τέτοιες εκτιμήσεις υπόκεινται σε σημαντική αβεβαιότητα.

3.2 Επιμέτρηση εύλογων αξιών

Ορισμένες από τις λογιστικές πολιτικές της Εταιρίας και τις σχετικές γνωστοποιήσεις απαιτούν τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας τόσο των χρηματοοικονομικών όσο και των μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Η Εταιρία έχει θεσπίσει ένα πλαίσιο ελέγχου αναφορικά με την επιμέτρηση των εύλογων αξιών, που περιλαμβάνει μία ομάδα αποτίμησης που έχει τη συνολική ευθύνη και εποπτεία όλων των σημαντικών αποτίμησης σε εύλογες αξίες, περιλαμβανομένων αυτών που εντάσσονται στο Επίπεδο 3 και αναφέρεται απευθείας στον Οικονομικό Διευθυντή. Η ομάδα αποτίμησης εξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα τα σημαντικά δεδομένα που δε βασίζονται σε παρατηρήσιμες μετρήσεις της αγοράς καθώς και τις προσαρμογές που διενεργούνται για σκοπούς αποτίμησης.

Κατά τη μέτρηση της εύλογης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης, η Εταιρία χρησιμοποιεί μετρήσιμα μεγέθη της αγοράς, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Οι εύλογες αξίες κατατάσσονται σε διαφορετικά επίπεδα σύμφωνα με τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται στις τεχνικές μεθόδους αποτίμησης, ως εξής:

- Επίπεδο 1: Τιμές (χωρίς προσαρμογές) ενεργούς αγοράς για πανομοιότυπα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις.
- Επίπεδο 2: Δεδομένα, εκτός των τιμών αγοράς που περιλαμβάνονται στο Επίπεδο 1 και είναι παρατηρήσιμα για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση, είτε άμεσα (π.χ. τιμές) είτε έμμεσα (π.χ. εξαχθέντα από τιμές).
- Επίπεδο 3: Δεδομένα για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση που δε βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (μη παρατηρήσιμες μετρήσεις).

Εάν τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας υποχρέωσης εντάσσονται σε διαφορετικά επίπεδα της ιεράρχησης εύλογων αξιών, τότε η επιμέτρηση της εύλογης αξίας κατατάσσεται στο σύνολό της στο ίδιο επίπεδο της ιεράρχησης με το χαμηλότερου επιπέδου δεδομένο που είναι σημαντικό για ολόκληρη την επιμέτρηση. Η Εταιρία αναγνωρίζει μεταφορές μεταξύ των επιπέδων της ιεράρχησης εύλογων αξιών στο τέλος της περιόδου σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων, εντός της οποίας συντελέστηκε η αλλαγή. Δεν έχουν πραγματοποιηθεί μεταφορές μεταξύ επιπέδων της ιεράρχησης εύλογων αξιών κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Επιπλέον πληροφορίες αναφορικά με τις παραδοχές που πραγματοποιήθηκαν κατά την επιμέτρηση των εύλογων αξιών περιλαμβάνονται στις ακόλουθες σημειώσεις:

Σημείωση 20 – Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Σημείωση 21 – Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία κατηγοριοποιημένα ως κατεχόμενα προς πώληση

4. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Τα ακόλουθα πρότυπα και τροποποιήσεις προτύπων που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχουν τεθεί ακόμα σε ισχύ και δεν έχουν υιοθετηθεί πρόωρα από τον Εταιρία. Αυτά που είναι σχετικά με την Εταιρία παρουσιάζονται παρακάτω.

Δ.Π.Χ.Α. 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες» (τίθεται σε ισχύ για περιόδους με έναρξη από 1 Ιανουαρίου 2018)

Την 28.5.2014 εκδόθηκε από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων το πρότυπο Δ.Π.Χ.Α. 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες».

Το νέο πρότυπο έχει εφαρμογή σε όλες τις συμβάσεις με πελάτες πλην εκείνων που είναι στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων, όπως οι χρηματοδοτικές μισθώσεις, τα ασφαλιστικά συμβόλαια και τα χρηματοοικονομικά μέσα.

Σύμφωνα με το νέο πρότυπο, μια εταιρία αναγνωρίζει έσοδα για να απεικονίσει τη μεταφορά των υπεσχημένων αγαθών ή υπηρεσιών σε πελάτες έναντι ενός ποσού που αντιπροσωπεύει την αμοιβή, την οποία η εταιρία αναμένει ως αντάλλαγμα για τα εν λόγω προϊόντα ή υπηρεσίες. Εισάγεται η έννοια ενός νέου μοντέλου αναγνώρισης εσόδων βάσει πέντε βασικών βημάτων, τα οποία επιγραμματικά είναι τα εξής:

- Βήμα 1: Προσδιορισμός της σύμβασης / συμβάσεων με έναν πελάτη
- Βήμα 2: Προσδιορισμός των υποχρεώσεων απόδοσης στη σύμβαση
- Βήμα 3: Καθορισμός του τιμήματος συναλλαγής
- Βήμα 4: Κατανομή του τιμήματος συναλλαγής στις υποχρεώσεις απόδοσης της σύμβασης
- Βήμα 5: Αναγνώριση εσόδου όταν (ή καθώς) η εταιρία ικανοποιεί μια υποχρέωση απόδοσης

Η έννοια της υποχρέωσης απόδοσης (performance obligation) είναι νέα και στην ουσία αντιπροσωπεύει κάθε υπόσχεση για μεταφορά στον πελάτη: α) ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας (ή μιας δέσμης αγαθών ή υπηρεσιών) που είναι διακριτή ή β) μιας σειράς διακριτών αγαθών ή υπηρεσιών που είναι ουσιαστικά τα ίδια και έχουν το ίδιο μοντέλο μεταφοράς στον πελάτη.

Η έκδοση του Δ.Π.Χ.Α. 15 επιφέρει την κατάργηση των ακόλουθων προτύπων και διερμηνειών:

- Δ.Λ.Π. 11 «Συμβάσεις κατασκευής»
- Δ.Λ.Π. 18 «Έσοδα»
- Διερμηνεία 13 «Προγράμματα εμπιστοσύνης πελατών»
- Διερμηνεία 15 «Συμβάσεις για την Κατασκευή Ακινήτων»
- Διερμηνεία 18 «Μεταφορές στοιχείων ενεργητικού από πελάτες» και
- Διερμηνεία 31 «Έσοδα - Συναλλαγές ανταλλαγής που εμπεριέχουν υπηρεσίες διαφήμισης»

Την 12.4.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο Δ.Π.Χ.Α. 15 με την οποία διευκρίνισε κυρίως τα ακόλουθα:

- πότε ένα υπεσχημένο αγαθό ή υπηρεσία είναι διακριτό από λοιπές υποσχέσεις σε μία σύμβαση γεγονός που λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση για το αν το υπεσχημένο αγαθό ή υπηρεσία συνιστά υποχρέωση απόδοσης,
- με ποιο τρόπο πρακτικά να αξιολογείται αν η φύση της υπόσχεσης της εταιρίας συνιστά παροχή των υπεσχημένων αγαθών ή υπηρεσιών (η εταιρία αποτελεί δηλαδή τον εντολέα) ή διευθέτηση ώστε τρίτο μέρος να παρέχει τα εν λόγω αγαθά και υπηρεσίες (η εταιρία αποτελεί δηλαδή τον εντολοδόχο),
- ποιος παράγοντας καθορίζει αν η εταιρία αναγνωρίζει το έσοδο διαχρονικά ή σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή στις περιπτώσεις των αδειών χρήσης επί πνευματικής περιουσίας.

Τέλος, με την τροποποίηση προστέθηκαν δύο πρακτικές λύσεις για τη μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 15 όσον αφορά στις ολοκληρωμένες συμβάσεις στις οποίες εφαρμόζεται πλήρης αναδρομική εφαρμογή και όσον αφορά στις μεταβολές στις συμβάσεις κατά τη μετάβαση.

Ο Όμιλος και η Εταιρία προγραμματίζουν να υιοθετήσουν το καινούριο πρότυπο κατά την απαιτούμενη ημερομηνία αναπροσαρμόζοντας σωρευτικά τα κέρδη εις νέο της 1ης Ιανουαρίου 2018 εφόσον υπάρχει επίδραση.

Κατά το 2017, ο Όμιλος και η Εταιρία διενήργησαν αξιολόγηση για την επίδραση του ΔΠΧΑ 15. Με βάση την παραπάνω ανάλυση δεν εντοπίστηκαν ουσιώδεις διαφορές από τις τρέχουσες λογιστικές πολιτικές. Ως εκ τούτου, το καινούριο πρότυπο δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας και του Ομίλου κατά την εφαρμογή του.

Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (τίθεται σε ισχύ για περιόδους με έναρξη από 1 Ιανουαρίου 2018)

Το Δ.Π.Χ.Α. 9 εκδόθηκε τον Ιούλιο του 2014 και έχει εφαρμογή σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις και περιλαμβάνει την κατηγοριοποίηση, την αποτίμηση, την απομείωση και την παύση αναγνώρισης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων καθώς και ένα νέο μοντέλο λογιστικής αντιμετώπισης της αντιστάθμισης κινδύνου. Η πραγματική επίπτωση της υιοθέτησης του Δ.Π.Χ.Α. 9 στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας δεν είναι γνωστή και δε είναι δυνατό να προσδιοριστεί αξιόπιστα καθώς εξαρτάται από τα χρηματοοικονομικά μέσα που έχει στη κατοχή της η Εταιρία και τις οικονομικές συνθήκες κατά το χρόνο αυτό καθώς και από την επιλογή λογιστικών πολιτικών και εκτιμήσεων που θα πραγματοποιηθεί σε μελλοντικό χρόνο. Το νέο πρότυπο θα προβλέπει την επισκόπηση και αναθεώρηση των λογιστικών διαδικασιών και των δικλίδων ασφαλείας που σχετίζονται με τη διαδικασία αναγνώρισης και γνωστοποίησης των χρηματοοικονομικών μέσων. Τα σημαντικά σημεία του προτύπου παρατίθενται στη συνέχεια.

Κατηγοριοποίηση - χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Το Δ.Π.Χ.Α. 9 περιλαμβάνει νέα προσέγγιση κατηγοριοποίησης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ανταποκρίνεται στο επιχειρηματικό μοντέλο βάσει του οποίου πραγματοποιείται η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων καθώς και τα χαρακτηριστικά των ταμειακών τους ροών. Το Δ.Π.Χ.Α. 9 εμπεριέχει τρεις βασικές κατηγορίες για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία: Αποτιμώμενα στο αναπόσβεστο κόστος εύλογης αξίας μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI) και εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων (FVTPL). Το πρότυπο θέτει εκτός εφαρμογής τις κατηγορίες του υφιστάμενου Δ.Λ.Π. 39 των διακρατούμενων μέχρι τη λήξη, δανείων και απαιτήσεων και διαθέσιμων προς πώληση.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ο Όμιλος και η Εταιρία κατέχουν σήμερα θα συνεχίσουν να επιμετρούνται στην ίδια βάση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9 και κατά συνέπεια, δεν αναμένεται σημαντική επίπτωση στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ενεργητικού λόγω εφαρμογής του νέου προτύπου.

Απομείωση – χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και συμβατικές απαιτήσεις

Το Δ.Π.Χ.Α. 9 αντικαθιστά το μοντέλο της «πραγματοποιηθείσας ζημιάς» του Δ.Λ.Π. 39 με μία προσέγγιση που βλέπει μπροστά με το μοντέλο «αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς». Αυτό απαιτεί τη διενέργεια εκτίμησης αναφορικά με το πώς οι αλλαγές των οικονομικών παραμέτρων θα επηρεάσουν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες, που θα καθοριστεί σε μία βάση σταθμισμένων πιθανοτήτων. Το νέο μοντέλο θα έχει εφαρμογή στα περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, εκτός των επενδύσεων σε συμμετοχές και στις συμβατικές απαιτήσεις. Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9, οι προβλέψεις για ζημίες θα επιμετρώνται είτε (α) ως οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες που θα προκύψουν από πιθανά γεγονότα κατάρπτωσης εντός δώδεκα μηνών μετά την σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και (β) ως οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια και για όλα τα πιθανά γεγονότα κατάρπτωσης ενός χρηματοοικονομικού μέσου.

Οι πολιτικές αποτίμησης που σχετίζονται με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια ύπαρξης ενός χρηματοπιστωτικού μέσου εφαρμόζονται εφόσον ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά κατά την ημερομηνία σύνταξης των

χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε σχέση με την αρχική αναγνώριση ενώ η δωδεκάμηνης βάσης αναμενόμενη πιστωτική ζημία εφαρμόζεται εφόσον κάτι τέτοιο δεν ισχύει. Μια εταιρία δύναται να αξιολογήσει ότι ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δεν έχει αυξηθεί σημαντικά, εφόσον το περιουσιακό στοιχείο έχει χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Παρόλα αυτά, η αποτίμηση με βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ύπαρξης ενός χρηματοπιστωτικού μέσου έχει εφαρμογή σε κάθε περίπτωση στις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις συμβολαίων που δεν έχουν κάποιο σημαντικό συστατικό χρηματοδότησης. Μια εταιρία έχει τη δυνατότητα επιλογής της πολιτικής που θα εφαρμόσει στις περιπτώσεις εμπορικών απαιτήσεων και των απαιτήσεων συμβολαίων, εφόσον εμπεριέχουν σημαντικά στοιχεία χρηματοδότησης.

Η Εταιρία και ο Όμιλος θα εφαρμόσουν την απλοποιημένη προσέγγιση και θα αναγνωρίσουν πιστωτικές ζημιές σύμφωνα με το ανωτέρω μοντέλο για τις εμπορικές τους απαιτήσεις. Η Εταιρία και ο Όμιλος δεν έχουν ολοκληρώσει την αναλυτική αξιολόγηση της επίδρασης από την εφαρμογή του νέου προτύπου.

Κατηγοριοποίηση - χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Το Δ.Π.Χ.Α. 9 διατηρεί σε ευρεία κλίμακα τις υφιστάμενες απαιτήσεις του Δ.Λ.Π. 39 για την κατηγοριοποίηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Παρά το γεγονός αυτό, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 όλες οι μεταβολές στις εύλογες αξίες των υποχρεώσεων που έχουν ενταχθεί στην κατηγορία εύλογων αξιών μέσω αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα ενώ σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9 οι μεταβολές στις εύλογες αξίες που αφορούν σε μεταβολές του πιστωτικού κινδύνου εμφανίζονται στα Λοιπά συνολικά έσοδα ενώ το υπολειπόμενο ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας εμφανίζεται στα αποτελέσματα.

Δεν αναμένεται καμία επίδραση αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας δεδομένου ότι οι οδηγίες του νέου προτύπου επηρεάζουν μόνο το λογιστικό χειρισμό των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία τους μέσω των αποτελεσμάτων και ούτε η Εταιρία ούτε ο Όμιλος δεν έχουν τέτοιου είδους υποχρεώσεις.

Δ.Π.Χ.Α. 16 «Μισθώσεις» (τίθεται σε ισχύ για περιόδους με έναρξη από 1 Ιανουαρίου 2019)

Το Δ.Π.Χ.Α. 16 αντικαθιστά την υπάρχουσα καθοδήγηση επί των μισθώσεων, συμπεριλαμβανομένων των Δ.Λ.Π. 17 Μισθώσεις, Διερμηνείας Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 4 Προσδιορισμός του εάν μια συμφωνία εμπεριέχει μίσθωση, της Διερμηνείας της Μόνιμης Επιτροπής Διερμηνειών (ΜΕΔ) 15 Λειτουργικές μισθώσεις – Κίνητρα και της Διερμηνείας της Μόνιμης Επιτροπής Διερμηνειών (ΜΕΔ) 27 Αξιολόγηση της ουσίας των συναλλαγών που συνεπάγονται τον νομικό τύπο της μίσθωσης. Το Δ.Π.Χ.Α. 16 περιλαμβάνει ένα ενιαίο λογιστικό μοντέλο των μισθώσεων που αναγνωρίζονται επί της χρηματοοικονομικής θέσης. Ο μισθωτής αναγνωρίζει ένα περιουσιακό στοιχείο δικαιώματος χρήσης του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου και μία υποχρέωση μίσθωσης που αντιπροσωπεύει τη δέσμευσή του για καταβολή μισθωμάτων. Υπάρχουν εξαιρέσεις ως προς την αναγνώριση σε σχέση με σύντομης διάρκειας μισθώσεις και μισθώσεις χαμηλής αξίας. Η λογιστική του μισθωτή παραμένει στα πλαίσια της ισχύουσας – για παράδειγμα οι μισθωτές συνεχίζουν να κατηγοριοποιούν τις μισθώσεις ως χρηματοδοτικές ή λειτουργικές. Το πρότυπο αυτό μπορεί να εφαρμοστεί με την χρησιμοποίηση της αναδρομικής προσέγγισης ή της τροποποιημένης αναδρομικής προσέγγισης με εναλλακτικές πρακτικές μεθόδους. Ο μισθωτής εφαρμόζει την όποια επιλογή με συνέπεια για όλες τις μισθώσεις του. Ο Όμιλος και η Εταιρία βρίσκονται σε διαδικασία αξιολόγησης της πιθανής επίπτωσης του προτύπου αυτού στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

5. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

5.1 Πλαίσιο κατάρτισης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

5.1.1 Ενοποίηση

5.1.1.1 (α) Θυγατρικές εταιρίες

Θυγατρικές εταιρίες είναι οι επιχειρήσεις πάνω στις οποίες ασκείται έλεγχος από τη μητρική Εταιρία. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι ασκήσιμα κατά τον χρόνο σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η μητρική ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών. Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.

Η εξαγορά θυγατρικής από την Εταιρία λογιστικοποιείται βάσει της μεθόδου εξαγοράς. Το κόστος κτήσης μιας θυγατρικής είναι η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που δόθηκαν, των μετοχών που εκδόθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν κατά την ημερομηνία της ανταλλαγής, πλέον τυχόν κόστους άμεσα συνδεδεμένου με την συναλλαγή. Τα εξατομικευμένα περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται σε μία επιχειρηματική συνένωση επιμετρώνται κατά την εξαγορά στις εύλογες αξίες τους ανεξαρτήτως του ποσοστού συμμετοχής. Το κόστος εξαγοράς πέραν της εύλογης αξίας των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν καταχωρείται ως υπεραξία. Αν το συνολικό κόστος της εξαγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα.

Τα δικαιώματα μειοψηφίας παρουσιάζουν το μέρος των κερδών ή των ζημιών και των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων τα οποία δεν ανήκουν στην Εταιρία. Αν οι ζημιές μιας θυγατρικής που αφορούν σε δικαιώματα μειοψηφίας υπερβαίνουν τα δικαιώματα μειοψηφίας στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής, το υπερβάλλον ποσό επιμερίζεται στους μετόχους της μητρικής εκτός από το ποσό για το οποίο η μειοψηφία έχει μια υποχρέωση και είναι ικανή να καλύψει τις ζημιές αυτές.

Σε περίπτωση απώλειας ελέγχου μιας θυγατρικής, η Εταιρία παύει την αναγνώριση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της θυγατρικής και τα αντίστοιχα ποσοστά δικαιωμάτων μειοψηφίας σχετικά με τη θυγατρική. Τυχόν διαφορά από την απώλεια ελέγχου καταχωρείται στα αποτελέσματα. Σε περίπτωση που η Εταιρία διατηρήσει κάποιο ποσοστό συμμετοχής στην προηγούμενη θυγατρική τότε η συμμετοχή αυτή απεικονίζεται στην εύλογη αξία την ημέρα απώλειας του ελέγχου. Στη συνέχεια απεικονίζεται με την μέθοδο της καθαρής θέσης όπως μια συγγενή εταιρία ή σαν στοιχείο διαθέσιμο προς πώληση ανάλογα με την συμμετοχή μας σε αυτή.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιριών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Στις Ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας οι επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες αναγνωρίστηκαν βάσει της αρχής «ιστορικό κόστος μείον απομείωση».

5.1.1.2 (β) Συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Συνδεδεμένες είναι οι επιχειρήσεις, στις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο, το οποίο γενικά ισχύει όταν τα ποσοστά συμμετοχής κυμαίνονται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις ενοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης και αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσεως. Ο λογαριασμός των επενδύσεων σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις περιλαμβάνει και την υπεραξία που προέκυψε κατά την εξαγορά (μειωμένη με τυχόν ζημιές απομείωσης).

Το μερίδιο της Εταιρίας στα κέρδη ή τις ζημιές των συνδεδεμένων επιχειρήσεων μετά την εξαγορά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιο των μεταβολών των αποθεματικών μετά την εξαγορά, αναγνωρίζεται στα αποθεματικά. Οι σωρευμένες μεταβολές επηρεάζουν την λογιστική αξία των επενδύσεων σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Στην περίπτωση που το μερίδιο της Εταιρίας επί των ζημιών μιας συνδεδεμένης υπερβεί την αξία της επένδυσης στην συνδεδεμένη, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημιές, εκτός εάν έχουν γίνει πληρωμές ή έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις για λογαριασμό της συνδεδεμένης.

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ της Εταιρίας και των συνδεδεμένων επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής της Εταιρίας στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιημένες ζημιές απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές πολιτικές των συνδεδεμένων επιχειρήσεων έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από την Εταιρία.

Στις Ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας οι επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις αναγνωρίστηκαν βάσει της αρχής «ιστορικό κόστος μείον απομείωση».

5.1.2 Μετατροπή ξένων νομισμάτων

(1) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται σε Ευρώ βάσει των ισοτιμιών που ισχύουν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών. Οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων προσαρμόζονται ώστε να αντανακλούν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες της ημερομηνίας σύνταξης. Τα κέρδη και οι ζημιές που προκύπτουν από τέτοιες συναλλαγές (και από τη μετατροπή στοιχείων του Ενεργητικού και Υποχρεώσεων εκφρασμένα σε ξένο νόμισμα) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

(2) Εταιρίες του Ομίλου

Η μετατροπή των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων των εταιριών του Ομίλου (καμία εκ των οποίων δεν έχει νόμισμα υπερπληθωριστικής οικονομίας), οι οποίες έχουν διαφορετικό λειτουργικό νόμισμα από την Μητρική γίνεται ως εξής:

- Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που υπάρχουν κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.
- Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με τις μέσες ισοτιμίες περιόδου.

Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται σε αποθεματικό των Ιδίων Κεφαλαίων και μεταφέρονται στ' αποτελέσματα με την πώληση των επιχειρήσεων αυτών ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Η υπεραξία και οι προσαρμογές των εύλογων αξιών που προκύπτουν από την απόκτηση οικονομικών μονάδων εξωτερικού μετατρέπονται με τις ισοτιμίες της ημερομηνίας της Χρηματοοικονομικής Θέσης.

5.1.3 Αναγνώριση Εσόδων/Εξόδων

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, εκπτώσεις και επιστροφές. Τα διαιτηρικά έσοδα μέσα στον Όμιλο απαλείφονται πλήρως. Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

(α) Πωλήσεις αγαθών

Οι πωλήσεις αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος παραδίδει τα αγαθά στους πελάτες, τα αγαθά γίνονται αποδεκτά από αυτούς και η είσπραξη της απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη.

(β) Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών λογίζονται την περίοδο που παρέχονται οι υπηρεσίες, με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της παρεχόμενης υπηρεσίας σε σχέση με το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

(γ) Έσοδα/Έξοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται βάσει χρονικής αναλογίας και με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου.

Τα έξοδα από τόκους περιλαμβάνουν τους τόκους των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Τα κόστη δανεισμού που δε σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή ενός περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

(δ) Έσοδα από δικαιώματα

Τα έσοδα από δικαιώματα λογίζονται στη βάση του δουλευμένου, σύμφωνα με την ουσία των σχετικών συμβάσεων.

(ε) Μερίσματα

Τα μερίσματα, λογίζονται ως έσοδα, όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

(στ) Έξοδα

Τα έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σε δουλευμένη βάση.

5.1.4 Παροχές στο προσωπικό

i) Βραχυπρόθεσμες παροχές στο προσωπικό

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές στο προσωπικό αναγνωρίζονται σε μη προεξοφλημένη βάση και καταχωρούνται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιούνται. Υποχρέωση αναγνωρίζεται για το ποσό που αναμένεται να πληρωθεί για το βραχυπρόθεσμο μέρος των πληρωμών, εάν ο Όμιλος έχει παρούσα υποχρέωση, νομική ή τεκμαιρόμενη, ως αποτέλεσμα δουλευμένων υπηρεσιών από το προσωπικό, το κόστος της οποίας μπορεί να υπολογισθεί αξιόπιστα.

ii) Παροχές στο προσωπικό μετά τη έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές αυτές χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: (1) Προγράμματα καθορισμένων εισφορών και (2) προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται ένα πρόγραμμα συνταξιοδότησης στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος καταβάλλει σταθερές εισφορές σε μία ξεχωριστή οντότητα (ένα ασφαλιστικό ταμείο) και δε θα έχει καμία νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση να καταβάλλει πρόσθετες εισφορές στο ασφαλιστικό ταμείο στο μέλλον. Η υποχρέωση για τις εισφορές αυτές καταχωρείται στα αποτελέσματα ως έξοδο όταν πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια παροχής των υπηρεσιών από το προσωπικό.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της καθορισμένης παροχής ανάλογα με το δουλευμένο δικαίωμα των εργαζομένων που προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες ταμιακές ροές των παροχών συνταξιοδότησης των εργαζομένων. Συγκεκριμένα, ο Όμιλος υποχρεούται σύμφωνα με την εργατική νομοθεσία να παρέχει εφάπαξ αποζημίωση για αποχώρηση λόγω συνταξιοδότησης στο προσωπικό της. Το προεξοφλητικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο, κατά την ημερομηνία αναφοράς, εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης (τουλάχιστον ΑΑ) που έχουν ημερομηνίες λήξης σχετικές με αυτές των υποχρεώσεων του Ομίλου και που αφορούν το ίδιο νόμισμα στο οποίο οι παροχές συνταξιοδότησης θα πληρωθούν στο προσωπικό. Το ύψος της υποχρέωσης προσδιορίζεται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές χρησιμοποιώντας την αναλογιστική μέθοδο της Προβλεπόμενης Μονάδας Υποχρέωσης (Projected Unit Credit Method). Ο Όμιλος αναγνωρίζει κέρδη ή ζημιές από την μείωση στα ποσά των μελλοντικών εισφορών («περικοπή») ή των τερματισμού παροχής («εκκαθάριση») ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών όταν αυτή πραγματοποιείται. Τα κέρδη ή ζημιές από την περικοπή ή εκκαθάριση προκύπτουν από την μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών, καθώς και των τυχόν αναλογιστικών κερδών και ζημιών καθώς και τυχόν κόστους προϋπηρεσίας που δεν είχε αναγνωριστεί προηγούμενα. Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν κατά τον υπολογισμό της υποχρέωσης του Ομίλου από ένα πρόγραμμα, αναγνωρίζονται άμεσα στα λοιπά συνολικά έσοδα.

(iii) Παροχές τερματισμού από την υπηρεσία

Οι παροχές τερματισμού από την υπηρεσία αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν ο Όμιλος έχει δεσμευθεί, χωρίς διαφαινόμενη πιθανότητα υπαναχώρησης, σε επίσημο πλάνο είτε τερματισμού της εργασίας πριν την κανονική ημερομηνία συνταξιοδότησης είτε παροχών προς το προσωπικό ως αποτέλεσμα προγράμματος που ενθαρρύνει την εθελουσία έξοδο από την υπηρεσία. Οι παροχές τερματισμού από την υπηρεσία για εθελουσία έξοδο αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, όταν ο Όμιλος έχει κάνει προσφορά ενθαρρύνοντας την εθελοντική αποχώρηση, είναι πιθανό να γίνει αποδεκτή και ο αριθμός των αποδεκτών μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Αν οι παροχές είναι πληρωτές πέραν των δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία σύνταξης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, τότε προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

5.1.5 Ληφθείσες Επιχορηγήσεις

Οι ληφθείσες επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους.

Ληφθείσες επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σε συστηματική βάση έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.

Οι ληφθείσες επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την αγορά ενσωμάτων παγίων, περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και μεταφέρονται ως έσοδα στα αποτελέσματα με την σταθερή μέθοδο βάσει της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

5.1.6 Τρέχων και Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Ο τρέχων φόρος εισοδήματος υπολογίζεται πάνω στη βάση των φορολογικών νόμων που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σε εκείνες τις χώρες που οι εταιρίες του Ομίλου λειτουργούν και παράγουν φορολογητέο εισόδημα. Η Διοίκηση περιοδικά αξιολογεί τα σημεία εκείνα στις φορολογικές δηλώσεις που σχετίζονται με καταστάσεις στις οποίες οι ισχύουσες φορολογικές διατάξεις υπόκεινται σε διαφορετική ερμηνεία και σχηματίζει προβλέψεις όπου απαιτείται πάνω στη βάση των ποσών που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Αναβαλλόμενος φόρος ορίζεται ο φόρος ο οποίος αναμένεται να είναι πληρωτέος ή ανακτήσιμος για διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας των στοιχείων Ενεργητικού και Υποχρεώσεων σε επίπεδο Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και των αντίστοιχων φορολογικών βάσεων που έχουν χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό του φορολογητέου κέρδους ή ζημιάς, και λογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο υπολογισμού με βάση την ημερομηνία Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Αναβαλλόμενος φόρος δεν αναγνωρίζεται για τις ακόλουθες προσωρινές διαφορές: Αρχική αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων από συναλλαγή που δεν σχετίζεται με συνένωση επιχειρήσεων και που δεν επηρεάζει τα λογιστικά ή τα φορολογητέα κέρδη, διαφορές που σχετίζονται με συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγενείς και από κοινού συμφωνίες στο βαθμό που είναι πιθανό ότι δε θα αναστραφούν στο προσεχές μέλλον καθώς και διαφορές που προκύπτουν από την αρχική αναγνώριση της υπεραξίας.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος καθορίζεται χρησιμοποιώντας φορολογικούς συντελεστές που είχαν τεθεί σε ισχύ ή είχαν ουσιαστικά τεθεί σε ισχύ μέχρι την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης και αναμένεται να είναι σε ισχύ την περίοδο που οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα καταστούν απαιτητές και οι υποχρεώσεις πληρωτέες.

Συμψηφισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων επιτρέπεται, εάν υπάρχει σχετικό νομικό δικαίωμα συμψηφισμού τρεχουσών φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και που συσχετίζονται με φόρο εισοδήματος που έχει επιβληθεί από την ίδια φορολογική αρχή στην ίδια φορολογική οντότητα ή σε διαφορετικές φορολογικές οντότητες, οι οποίες πρόκειται να εκκαθαρίσουν τις τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και απαιτήσεις τους σε καθαρή βάση, ή εάν αυτές πραγματοποιηθούν ταυτοχρόνως.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται επί μεταφερόμενων φορολογητέων ζημιών και προσωρινών διαφορών στην έκταση που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, έναντι των οποίων οι μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές και οι προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη καθορίζονται σύμφωνα με την αναστροφή των

προσωρινών φορολογικών διαφορών. Αν το ύψος των φορολογητέων προσωρινών διαφορών δεν είναι επαρκές για την αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης στο σύνολό της, τότε λαμβάνονται υπ' όψη τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, προσαρμοσμένα με τις αναστροφές των υφιστάμενων φορολογικών διαφορών. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εξετάζονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και μειώνονται όταν δεν είναι πλέον πιθανό ότι το φορολογικό όφελος που σχετίζεται με αυτές θα πραγματοποιηθεί. Αυτού του τύπου οι μειώσεις αντιστρέφονται όταν η πιθανότητα μελλοντικών φορολογητέων κερδών βελτιώνεται.

Οι μη αναγνωρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επαναξιολογούνται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων στο βαθμό που έχει καταστεί πιθανό ότι μελλοντικά φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα έναντι των φορολογικών ζημιών που θα χρησιμοποιηθούν.

Η αναβαλλόμενη φορολογία χρεώνεται ή πιστώνεται στα αποτελέσματα εκτός εάν αφορά στοιχεία που χρεώνονται ή πιστώνονται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια οπότε και η αναβαλλόμενη φορολογία λογιστικοποιείται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια.

5.1.7 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των ετοιμών προϊόντων και των ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει, το κόστος των υλικών, το άμεσο εργατικό κόστος και αναλογία των γενικών εξόδων παραγωγής. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας αφαιρουμένων και των τυχόν εξόδων πώλησης όπου συντρέχει περίπτωση.

5.1.8 Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον σωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη να εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις των στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (εκτός των εδαφικών εκτάσεων και των παγίων υπό εκτέλεση, που απεικονίζονται στο κόστος μείον απομειώσεις) υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής, ανάλογα με το είδος και τη χρήση τους:

Κτίρια	20- 50	έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός	4-20	έτη
Μεταφορικά μέσα	5-9	έτη
Λοιπός εξοπλισμός	4-7	έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα.

Κατά την πώληση ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημιές στα αποτελέσματα.

Χρηματοοικονομικά έξοδα που αφορούν στην κατασκευή στοιχείων Ενεργητικού κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής. Όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

5.1.9 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

(α) Σήματα

Τα εμπορικά σήματα αποτελούνται κυρίως από τα σήματα τα οποία προέκυψαν από την απορρόφηση της ELBISCO A.B.E.E. κατά την 1/1/2012. Τα σήματα αυτά δεν αποσβένονται, αλλά ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστον σε ετήσια βάση και όταν υπάρχει ένδειξη για απομείωση και αποτιμώνται στην αξία κατά την απορρόφηση μείον σωρευμένες ζημίες από απομείωση.

(β) Λογισμικό Ηλεκτρονικών Υπολογιστών

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 5 έως 8 χρόνια.

(γ) Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης

Τα έξοδα έρευνας αναγνωρίζονται ως έξοδα της χρήσης όταν αυτά προκύπτουν. Τα έξοδα που προκύπτουν λόγω αναπτυξιακών προγραμμάτων (και σχετίζονται με τον σχεδιασμό και δοκιμές νέων ή βελτιωμένων προϊόντων) αναγνωρίζονται ως ασώματες ακινητοποιήσεις εάν είναι πιθανό να προσφέρουν στην Εταιρία μελλοντικά οικονομικά οφέλη. Τα υπόλοιπα έξοδα ανάπτυξης καταχωρούνται στους λογαριασμούς εξόδων μόλις αυτά προκύπτουν. Έξοδα ανάπτυξης τα οποία σε προηγούμενες οικονομικές χρήσεις είχαν καταχωρηθεί σαν έξοδα, δεν καταχωρούνται σαν ασώματες ακινητοποιήσεις σε μεταγενέστερη οικονομική χρήση. Τα έξοδα ανάπτυξης τα οποία έχουν κεφαλαιοποιηθεί αποσβένονται από την εκκίνηση της εμπορικής παραγωγής του προϊόντος, βάσει της σταθερής μεθόδου απόσβεσης κατά την περίοδο των αναμενόμενων ωφελειών του προϊόντος. Η χρονική περίοδος απόσβεσης που έχει υιοθετηθεί από τον Όμιλο δεν υπερβαίνει τα 5 έτη. Σε περίπτωση διακοπής της εμπορικής δραστηριότητας του προϊόντος το αναπόσβεστο μέρος μεταφέρεται στα έξοδα.

5.1.10 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρώνται στο κόστος απόκτησης το οποίο περιλαμβάνει το αρχικό κόστος αγοράς, τους φόρους, τους δασμούς και όλα τα έξοδα τα οποία είναι άμεσα συνδεδεμένα με την απόκτηση του ακινήτου πλην τις σωρευμένες αποσβέσεις και οποιαδήποτε ζημιά απομείωσης εάν υπάρχει. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αφορούν κτίρια και αποσβένονται σε διάστημα από 20 έως 40 έτη. Τα έσοδα ενοικίων και τα λειτουργικά έξοδα των επενδύσεων σε ακίνητα συμπεριλαμβάνονται στα έσοδα και στα λοιπά έσοδα / (έξοδα) αντίστοιχα.

5.1.11 Πάγια στοιχεία κατηγοριοποιημένα ως κατεχόμενα προς πώληση

Τα πάγια στοιχεία κατηγοριοποιούνται ως κατεχόμενα προς πώληση όταν εκτιμάται ότι το κόστος κτήσης τους θα ανακτηθεί κυρίως μέσω πώλησης και όχι μέσω της χρήσης τους. Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 5, τα πάγια αυτά αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και του ιστορικού κόστους κτήσης. Τα πάγια στοιχεία που κατηγοριοποιούνται ως κατεχόμενα προς πώληση δεν υπόκεινται σε απόσβεση.

5.1.12 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Τα μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται στις εξής κατηγορίες: Δάνεια και απαιτήσεις και διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία. Οι μη παράγωγες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις κατατάσσονται στην κατηγορία των λοιπών χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων.

Τα μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου περιλαμβάνουν: Διαθέσιμα προς πώληση περιουσιακά στοιχεία, εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις και ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα. Οι μη παράγωγες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν: Δανειακές, εμπορικές, φορολογικές και λοιπές υποχρεώσεις.

- (i) Μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις-αναγνώριση και διαγραφή

Τα δάνεια, οι απαιτήσεις και οι καταθέσεις αναγνωρίζονται αρχικά κατά την ημερομηνία που δημιουργούνται. Όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται αρχικά κατά την ημερομηνία συναλλαγής κατά την οποία ο Όμιλος γίνεται συμβαλλόμενο μέρος σε συναλλαγή με αντικείμενο τα μέσα αυτά.

Ο Όμιλος διαγράφει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν τα συμβατικά δικαιώματα επί των χρηματικών ροών από το περιουσιακό στοιχείο λήξουν ή ο Όμιλος μεταβιβάζει τα συμβατικά δικαιώματά του να λαμβάνει χρηματικές ροές από αυτό το περιουσιακό στοιχείο και ταυτόχρονα μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από αυτό ή ενώ ο Όμιλος δε μεταβιβάζει ούτε παρακρατεί όλα τα συμβατικά δικαιώματα και τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από το στοιχείο αυτό, ταυτόχρονα δε διατηρεί τον έλεγχο επί του μεταφερόμενου περιουσιακού στοιχείου. Τυχόν δικαιώματα επί των μεταφερόμενων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που προκύπτουν ή διατηρούνται από τον Όμιλο αναγνωρίζονται ως διακριτό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση.

Ο Όμιλος προβαίνει σε διακοπή αναγνώρισης μίας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης όταν οι συμβατικές υποχρεώσεις του εκπληρωθούν, ακυρωθούν ή εκπνεύσουν. Όπου η υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη, από τον ίδιο δανειστή με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται ουσιαστικά, μια τέτοια ανταλλαγή ή τροποποίηση αντιμετωπίζεται ως διαγραφή της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας υποχρέωσης, και η διαφορά των αντίστοιχων ποσών αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, όταν και μόνον όταν, ο Όμιλος έχει το έννομο δικαίωμα να συμψηφίσει τα ποσά και προτίθεται, είτε να τα διακανονίσει σε καθαρή βάση, είτε να ρευστοποιήσει τα περιουσιακά στοιχεία και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα.

- (ii) Μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις-αποτίμηση

Τα διαθέσιμα προς πώληση περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία πλέον τυχόν άμεσα συνδεμένων με τις συναλλαγές εξόδων. Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης αποτιμώνται στην εύλογη αξία και κάθε μεταβολή της, εκτός ζημίας απομείωσης, αναγνωρίζεται στα Λοιπά συνολικά έσοδα και συγκεντρώνεται σε αποθεματικό εύλογης αξίας. Όταν παύουν να αναγνωρίζονται ή πωληθούν, το σωρευμένο κέρδος ή η ζημία στην καθαρή θέση, μεταφέρεται στα αποτελέσματα.

Οι απαιτήσεις είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές που δε διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά. Αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους πλέον τυχόν άμεσα συνδεμένων με τις συναλλαγές εξόδων. Μετά την αρχική αναγνώριση τα δάνεια και οι απαιτήσεις αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου μείον τυχόν ζημία απομείωσης.

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα αποτελούνται από μετρητά στο ταμείο και καταθέσεις όψεως σε τράπεζες.

Οι λοιπές μη παράγωγες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους πλέον τυχόν άμεσα συνδεμένων με τις συναλλαγές εξόδων. Μετά την αρχική αναγνώριση, αυτές οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

5.1.13 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία Ενεργητικού, πλην των αποθεμάτων και των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία Χρηματοοικονομικής Θέσης για ένδειξη πιθανής απομείωσης της αξίας τους. Αν συντρέχει τέτοια περίπτωση, γίνεται εκτίμηση του ανακτήσιμου ποσού τους. Για την υπεραξία και τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αόριστη ωφέλιμη ζωή ή δεν είναι

έτοιμα προς χρήση, το ανακτήσιμο ποσό υπολογίζεται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου ή μίας μονάδας παραγωγής ταμειακών ροών, είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμιακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία με ένα προ-φόρου συντελεστή, ο οποίος αντανakλά τις τρέχουσες αξιολογήσεις της αγοράς για τη χρονική αξία του χρήματος και τους κινδύνους που συνδέονται με το περιουσιακό στοιχείο. Για τον έλεγχο της απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία συγκεντρώνονται στη μικρότερη δυνατή μονάδα, που είναι ικανή να παράγει ταμειακές εισροές λόγω χρήσης και είναι ανεξάρτητες από τις ταμειακές εισροές άλλων περιουσιακών στοιχείων ή ομάδων (μονάδες παραγωγής ταμειακών ροών). Η υπεραξία που προκύπτει από συνενώσεις επιχειρήσεων, για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, κατανέμεται μεταξύ των μονάδων παραγωγής εισροών που αναμένεται να ωφεληθούν από τις συνέργιες από τη συνένωση.

Η ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται όταν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας μονάδας παραγωγής ταμειακών ροών υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Η ζημία απομείωσης που αναγνωρίζεται σε σχέση με μια μονάδα ταμειακών ροών κατανέμεται πρώτα σε μείωση της υπεραξίας των επί μέρους μονάδων και στη συνέχεια σε μείωση της αξίας άλλων περιουσιακών στοιχείων της μονάδας με αναλογική βάση.

Η ζημία απομείωσης υπεραξίας δεν αναστρέφεται. Για τα άλλα περιουσιακά στοιχεία, ζημία απομείωσης που έχει αναγνωριστεί κατά τις προηγούμενες περιόδους επανεκτιμάται σε κάθε χρήση για τυχόν ενδείξεις μείωσης της ή μη ύπαρξης της και αντλογίζεται εάν υπάρξει αλλαγή στις εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας, μέχρι το ύψος της λογιστικής αξίας που θα προσδιοριζόταν, καθαρή από αποσβέσεις, εάν δεν είχε καταχωρηθεί η ζημία απομείωσης.

5.1.14 Ίδια Κεφάλαια

Οι κοινές μετοχές της Εταιρίας καταχωρούνται στα Ίδια Κεφάλαια. Η διαφορά υπέρ το άρτιο περιλαμβάνει όλα τα επιπρόσθετα ποσά που λήφθηκαν κατά την έκδοση μετοχικού κεφαλαίου. Έξοδα τα οποία πραγματοποιήθηκαν για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση της διαφοράς υπέρ το άρτιο.

Όταν η Εταιρία ή η θυγατρική της αποκτήσουν μέρος του μετοχικού τους κεφαλαίου, το καταβληθέν τίμημα συμπεριλαμβανομένων όλων των σχετικών εξόδων καθαρών από φόρους, εμφανίζεται αφαιρετικά από τα Ίδια Κεφάλαια ως «ίδιες μετοχές», έως ότου αυτές ακυρωθούν. Όταν τέτοιες μετοχές στη συνέχεια πωληθούν ή επανεκδοθούν το οιοδήποτε εισπραχθέν τίμημα περιλαμβάνεται στα Ίδια Κεφάλαια.

5.1.15 Προβλέψεις

Προβλέψεις καταχωρούνται όταν ο Όμιλος έχει παρούσα, νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων ώστε να τακτοποιηθεί υποχρέωση, και μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση του ποσού. Ο Όμιλος αναγνωρίζει πρόβλεψη για επιζήμιες συμβάσεις όταν τα αναμενόμενα οφέλη που θα παραχθούν από τη σύμβαση είναι μικρότερα από το αναπόφευκτο κόστος των υποχρεώσεων στο πλαίσιο της σύμβασης. Οι προβλέψεις αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν τις ρήτρες λήξης μισθώσεων και τις παροχές εξόδων υπαλλήλων, αναγνωρίζονται στην περίοδο κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται νόμιμα ή τεκμαιρόμενα στην υλοποίηση του σχετικού προγράμματος αναδιάρθρωσης. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται στο τέλος κάθε χρήσης και προσαρμόζονται έτσι ώστε να απεικονίζουν τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις.

5.1.16 Μισθώσεις

Οι μισθώσεις παγίων όπου ο Όμιλος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την

έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στις υποχρεώσεις. Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους. Μισθώσεις όπου ουσιαστικά οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

5.1.17 Επιμέτρηση εύλογης αξίας

Εύλογη αξία είναι η τιμή που θα λαμβάνονταν κατά την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή θα καταβάλλονταν κατά τη μεταφορά μίας υποχρέωσης σε μία συνήθη συναλλαγή μεταξύ αντισυμβαλλόμενων στην αγορά κατά την ημερομηνία αποτίμησης στη βασική ή σε περίπτωση που δεν υφίσταται στην πλέον πρόσφορη αγορά στην οποία ο Όμιλος έχει πρόσβαση κατά τη χρονική στιγμή της εξέτασης. Η εύλογη αξία μίας υποχρέωσης αντιπροσωπεύει τον κίνδυνο μη εξυπηρέτησης.

Ορισμένες από τις λογιστικές πολιτικές και γνωστοποιήσεις του Ομίλου απαιτούν την επιμέτρηση της εύλογης αξίας, τόσο για τα χρηματοοικονομικά όσο και για τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (Σημείωση 3.2). Εφόσον αυτή είναι διαθέσιμη, ο Όμιλος αποτιμά την εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού και μη χρηματοοικονομικού μέσου χρησιμοποιώντας τιμές αγοράς που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά για το μέσο αυτό. Η αγορά θεωρείται ως ενεργή εφόσον πραγματοποιούνται συναλλαγές για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση σε επαρκή συχνότητα και όγκο ώστε να είναι δυνατή η εξαγωγή στοιχείων αποτίμησης σε διαρκή βάση. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται τιμή σε ενεργό αγορά, ο Όμιλος χρησιμοποιεί τεχνικές μεθόδους αποτίμησης που μεγιστοποιούν τη χρησιμοποίηση διακριτών δεδομένων παρατηρήσεων και ελαχιστοποιούν τη χρησιμοποίηση μη διακριτών δεδομένων. Η επιλεχθείσα μέθοδος αποτίμησης ενσωματώνει όλες τις παραμέτρους που θα λαμβάνονταν υπ' όψη από συναλλασσόμενους κατά την αποτίμηση μίας συναλλαγής.

6. Κύκλος Εργασιών

Κύκλος Εργασιών	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Πωλήσεις προϊόντων	104.606	108.885	88.214	93.040
Πωλήσεις εμπορευμάτων	4.824	3.501	4.824	3.501
Πωλήσεις λοιπών αποθεμάτων (ά ύλες, υλικά συσκευασίας, είδη συσκευασίας, κτλ.)	1.000	1.043	1.000	1.043
Σύνολο	110.430	113.429	94.038	97.584

7. Έξοδα ανά κατηγορία

Κόστος πωληθέντων	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Κόστος πρώτων & βοηθητικών υλών, υλικών συσκευασίας & εμπορευμάτων	46.987	46.445	38.912	38.806
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	13.754	15.113	12.361	13.547
Λοιπά έξοδα	3.789	3.729	3.391	3.608
Αποσβέσεις	4.504	4.384	4.066	3.885
Σύνολο	69.034	69.671	58.730	59.846

Έξοδα διάθεσης	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	7.662	7.419	7.150	6.959
Έξοδα προώθησης, διαφήμισης & διανομής	20.529	21.961	19.424	20.961
Αποσβέσεις	1.226	906	913	515
Γενικά έξοδα	5.746	5.838	3.778	4.128
Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων	218	144	109	-
Σύνολο λοιπών εξόδων διάθεσης	35.381	36.268	31.374	32.563
Έκτακτα και μη επαναλαμβανόμενα έξοδα διάθεσης	-	2.386	-	2.386
Σύνολο έκτακτων και μη επαναλαμβανόμενων εξόδων διάθεσης	-	2.386	-	2.386
Σύνολο εξόδων διάθεσης	35.381	38.654	31.374	34.949

Τα Έκτακτα και μη Επαναλαμβανόμενα Έξοδα Διάθεσης για τη χρήση 2016 αφορούν την πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων η οποία διενεργήθηκε λόγω της απομείωσης της απαίτησης από τον Όμιλο Μαρινόπουλου.

Έξοδα διοίκησης	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	2.426	2.410	1.919	1.998
Γενικά έξοδα	1.669	2.128	1.169	1.307
Αποσβέσεις	693	726	635	675
Σύνολο	4.788	5.264	3.723	3.980

Οι Αμοιβές και τα Έξοδα προσωπικού του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Μισθοί και ημερομίσθια	18.129	18.147	16.549	16.614
Εργοδοτικές εισφορές	4.978	4.925	4.226	4.147
Λοιπά έξοδα προσωπικού	735	1.870	655	1.743
Σύνολο	23.842	24.942	21.430	22.504

Η Εταιρία στο έτος 2017 απασχολούσε κατά μέσο όρο 861 άτομα προσωπικό ενώ ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στον Όμιλο ανέρχονταν σε κατά μέσο όρο 1.194 άτομα. Κατά το έτος 2016 η Εταιρία απασχολούσε 826 άτομα και ο Όμιλος 1.176 άτομα.

8. Λοιπά έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης (καθαρά)

	Όμιλος		Εταιρία	
Λοιπά έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης	2017	2016	2017	2016
Ζημιά απομείωσης πάγιων περιουσιακών στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	(455)	(243)	-	-
Έσοδα από επιδοτήσεις και επιχορηγήσεις	3	77	3	58
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	123	82	261	335
Έσοδα ενοικίων	73	67	-	-
(Ζημιές)/Κέρδη από πώληση πάγιων περιουσιακών στοιχείων	(10)	13	-	(3)
Λοιπά έσοδα / (έξοδα)	141	(1)	61	66
Σύνολο	(125)	(5)	325	456

9. Χρηματοοικονομικά έξοδα – καθαρά

	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Χρηματοοικονομικά έξοδα - καθαρά	2017	2016	2017	2016
Τόκοι δανειακών υποχρεώσεων	2.868	3.307	2.377	2.740
Τόκοι χρηματοδοτικών μισθώσεων	252	345	252	345
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	413	471	413	471
Σύνολο	3.533	4.123	3.042	3.556
Χρεωστικές/(Πιστωτικές) συναλλαγματικές διαφορές	389	(80)	389	(80)
Σύνολο	3.922	4.043	3.431	3.476

10. Φόρος εισοδήματος

Σύμφωνα με την Ελληνική φορολογική νομοθεσία, ο ισχύων φορολογικός συντελεστής για τη χρήση 2017 είναι 29% , όπως και για τη χρήση 2016. Επιπλέον, η Ελληνική φορολογική νομοθεσία απαιτεί πληρωμή προκαταβολής ποσοστού 100% στο ποσό του πληρωτέου φόρου εισοδήματος. Η προκαταβολή συμψηφίζεται με το φόρο της επόμενης χρήσης. Στην Ελλάδα οι δηλώσεις φόρου εισοδήματος κατατίθενται σε ετήσια βάση, αλλά τα κέρδη ή οι ζημιές που δηλώνονται για φορολογικούς σκοπούς παραμένουν προσωρινά, έως ότου οι φορολογικές αρχές ή ο τακτικός ελεγκτής, βάσει των προβλεπόμενων από την εγχώρια φορολογική νομοθεσία, εξετάσουν τις φορολογικές δηλώσεις και τα βιβλία του φορολογούμενου, στιγμή κατά την οποία θα εκκαθαριστούν και οι σχετικές φορολογικές υποχρεώσεις.

Για την θυγατρική εταιρία, που δραστηριοποιείται στην Π.Γ.Δ.Μ. ο ισχύων ονομαστικός φορολογικός συντελεστής, για τις χρήσεις 2016 και 2017 είναι 10%.

Στη Σημείωση 31.1 αναφέρονται οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις από τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Εταιρίας και του Ομίλου.

Φόρος εισοδήματος	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Ποσά αναγνωρισμένα στα αποτελέσματα χρήσης:				
Τρέχων φόρος εισοδήματος	-	-	-	-
Χρέωση / (Πίστωση) αναβαλλόμενης φορολογίας στα αποτελέσματα	156	1.409	207	1.473
Λοιποί Φόροι	(2)	-	(2)	-
Σύνολο	154	1.409	205	1.473
Ποσά αναγνωρισμένα στα λοιπά συνολικά έσοδα:				
Χρέωση / (Πίστωση) αναβαλλόμενης φορολογίας στα αποτελέσματα	1	(109)	1	(109)
Σύνολο	1	(109)	1	(109)

Συμφωνία πραγματικού φορολογικού συντελεστή	Όμιλος				Εταιρία			
		2017		2016		2017		2016
Ζημιές προ φόρων	-	(2.710)	-	(3.901)	-	(2.895)	-	(4.211)
Φόρος εισοδήματος βάσει του φορολογικού συντελεστή	29%	786	29%	1.131	29%	840	29%	1.221
Διαφορά φόρου από φορ/κό συντ/στή θυγατρικής	(0.6%)	(16)	-	-	-	-	-	-
Φόρος επί των κερδών από συνδεμένες επιχειρήσεις	1.2%	32	2.3%	89	-	-	-	-
Αλλαγή σε αναγνωρισμένη εκπεστέα προσωρινή διαφορά	0%	-	0.7%	26	0%	-	0%	-
Φόρος δαπανών μη εκπιπτόμενων από τη φορολογία εισοδήματος	(27.9%)	(757)	(7.3%)	(372)	(25.7%)	(744)	(6.7%)	(283)
Φόρος (όφελος) εσόδων απαλλασσόμενων από τη φορολογία εισοδήματος	4%	109	13.7%	535	3.8%	109	12.7%	535
Σύνολο	5.7%	154	36.1%	1.409	7.1%	205	35%	1.473

11. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

11.1 Όμιλος

Ενσώματα πάγια	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα & Μηχανολογικός εξοπλισμός	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοπ/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2016	55.719	91.438	6.257	1.930	155.344
Προσθήκες χρήσης	274	422	35	2.576	3.307
Πωλήσεις χρήσης	-	(421)	(16)	-	(437)
Μεταφορές	2.517	1.480	278	(4.275)	-
Διαγραφές χρήσης	(7)	(8)	(263)	-	(278)
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2016	58.503	92.911	6.291	231	157.936
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2016	(13.456)	(51.663)	(5.933)	-	(71.052)
Αποσβέσεις χρήσης	(992)	(4.125)	(367)	-	(5.484)
Πωλήσεις χρήσης	-	420	16	-	436
Διαγραφές χρήσης	1	2	262	-	265
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2016	(14.447)	(55.366)	(6.022)	-	(75.835)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2016	44.056	37.545	269	231	82.101

Ενσώματα πάγια	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα & Μηχανολογικός εξοπλισμός	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοπ/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2017	58.503	92.911	6.291	231	157.936
Προσθήκες χρήσης	30	845	71	4.897	5.843
Πωλήσεις χρήσης	-	(389)	(12)	-	(401)
Μεταφορές	119	844	10	(973)	-
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2017	58.652	94.211	6.360	4.155	163.378
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2017	(14.447)	(55.366)	(6.022)	-	(75.835)
Αποσβέσεις χρήσης	(1.078)	(4.224)	(334)	-	(5.636)
Πωλήσεις χρήσης	-	389	8	-	397
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2017	(15.525)	(59.201)	(6.348)	-	(81.074)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2017	43.127	35.010	12	4.155	82.304

11.2 Εταιρία

Ενσώματα πάγια	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα & Μηχανολογικός εξοπλισμός	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοπ/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2016	42.456	71.833	6.564	1.930	122.783
Προσθήκες χρήσης	1	335	10	2.576	2.922
Πωλήσεις χρήσης	-	(73)	(16)	-	(89)
Μεταφορές	2.693	1.336	246	(4.275)	-
Διαγραφές χρήσης	(7)	(8)	(263)	-	(278)
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2016	45.143	73.423	6.541	231	125.338
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2016	(6.128)	(36.194)	(5.724)	-	(48.046)
Αποσβέσεις χρήσης	(638)	(3.638)	(305)	-	(4.581)
Πωλήσεις χρήσης	-	73	16	-	89
Διαγραφές χρήσης	1	2	262	-	265
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2016	(6.765)	(39.757)	(5.751)	-	(52.273)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2016	38.378	33.666	790	231	73.065

Ενσώματα πάγια	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα & Μηχανολογικός εξοπλισμός	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοπ/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2017	45.143	73.423	6.541	231	125.338
Προσθήκες χρήσης	-	382	17	4.897	5.296
Πωλήσεις χρήσης	-	(3)	(5)	-	(8)
Μεταφορές	119	844	10	(973)	-
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2017	45.262	74.646	6.563	4.155	130.626
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2017	(6.765)	(39.757)	(5.751)	-	(52.273)
Αποσβέσεις χρήσης	(785)	(3.812)	(277)	-	(4.874)
Πωλήσεις χρήσης	-	2	2	-	4
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2017	(7.550)	(43.567)	(6.026)	-	(57.143)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2017	37.712	31.079	537	4.155	73.483

Η Εταιρία μισθώνει μηχανολογικό εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα των οποίων η αναπόσβεστη αξία με 31 Δεκεμβρίου 2017 ανέρχεται σε Ευρώ 6.970 χιλιάδες (2016: Ευρώ 7.438 χιλιάδες).

Επί των ακινήτων της Εταιρίας έχει εγγραφεί προσημείωση υποθήκης συνολικής αξίας Ευρώ 34.680 χιλιάδες για ομολογιακό δάνειο το υπόλοιπο του οποίου στις 31 Δεκεμβρίου 2017 ανέρχεται σε Ευρώ 22.900 χιλιάδες. Επίσης κατά τη χρήση 2017 ενεγράφη προσημείωση υποθήκης αξίας Ευρώ 2.760 χιλιάδες για λοιπά δάνεια. Επί των ακινήτων της θυγατρικής Zito Luks AD Skorje έχει εγγραφεί προσημείωση υποθήκης συνολικής αξίας Ευρώ 11.089 χιλιάδες έναντι δανείων.

Στις προσθήκες της τρέχουσας χρήσης που απεικονίζονται στις Ακίνητοποιήσεις Υπό Εκτέλεση, περιλαμβάνεται μέρος του κόστους κατασκευής της νέας γραμμής φρυγανιάς στο Εργοστάσιο Χαλκίδας η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2018. Το συνολικό κόστος της νέας επένδυσης εκτιμάται σε Ευρώ 20 εκατομμύρια.

Η λειτουργία της νέας γραμμής παραγωγής φρυγανιάς θα δημιουργήσει σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης, οι οποίες θα προέλθουν από την αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας κατά 40%. Οι πρόσθετες ποσότητες παραγωγής προγραμματίζεται να κατευθυνθούν στη ενίσχυση της εξαγωγικής δραστηριότητας της Εταιρίας.

Στις προσθήκες της προηγούμενης χρήσης 2016 που απεικονίζονται στα Οικόπεδα και Κτίρια της Εταιρίας περιλαμβάνεται το νέο ιδιόκτητο κέντρο διανομής της Εταιρίας στις εγκαταστάσεις της στο Πικέρμι, το οποίο τέθηκε σε λειτουργία τον Απρίλιο του 2016 και είχε συνολικό κόστος Ευρώ 2.304 χιλιάδες. Πρόκειται για ένα σύγχρονο κτίριο, που αποτελεί πλέον το βασικό κέντρο διανομής της Εταιρίας. Το κτίριο έχει σχεδιαστεί και κατασκευαστεί σύμφωνα με τις υψηλότερες προδιαγραφές λειτουργικότητας και ασφάλειας. Η λειτουργία του εξοικονομεί σημαντικό κόστος για την Εταιρία και συμβάλλει στην καλύτερη εξυπηρέτηση πελατών.

12. Επενδύσεις σε ακίνητα

Επενδύσεις σε ακίνητα	Όμιλος
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2016	494
Πωλήσεις	-
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2016	494
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2016	195
Αποσβέσεις χρήσης	11
Πωλήσεις	-
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2016	206
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2016	288
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2017	494
Πωλήσεις	(3)
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2017	491
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2017	206
Αποσβέσεις χρήσης	13
Πωλήσεις	(3)
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2017	216
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2017	275

Η εύλογη αξία των ανωτέρω επενδυτικών ακινήτων ανέρχεται σε Ευρώ 552 χιλιάδες. Η εκτίμηση της εύλογης αξίας διενεργήθηκε από εγκεκριμένους εκτιμητές και η μέθοδος αποτίμησής της ιεραρχήθηκε σε επίπεδο 3.

Επί των επενδύσεων σε ακίνητα έχει εγγραφεί προσημείωση υποθήκης συνολικής αξίας Ευρώ 131 χιλιάδες.

13. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Όμιλος

Άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σήματα	Λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών	Έρευνα & ανάπτυξη	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2016	26.479	5.793	2.987	35.259
Προσθήκες χρήσης	10	485	535	1.030
Διαγραφές χρήσης	-	(97)	-	(97)
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2016	26.489	6.181	3.522	36.192
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2016	(809)	(5.206)	(1.852)	(7.867)
Αποσβέσεις χρήσης	-	(263)	(269)	(532)
Διαγραφές χρήσης	-	97	-	97
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2016	(809)	(5.372)	(2.121)	(8.302)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2016	25.680	809	1.401	27.890

Άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σήματα	Λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών	Έρευνα & ανάπτυξη	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2017	26.489	6.181	3.522	36.192
Προσθήκες χρήσης	4	384	408	796
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2017	26.493	6.565	3.930	36.988
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2017	(809)	(5.372)	(2.121)	(8.302)
Αποσβέσεις χρήσης	(3)	(238)	(545)	(786)
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2017	(812)	(5.610)	(2.666)	(9.088)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2017	25.681	955	1.264	27.900

Εταιρία

Άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σήματα	Λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών	Έρευνα & ανάπτυξη	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2016	26.420	5.289	2.947	34.656
Προσθήκες χρήσης	10	433	535	978
Διαγραφές χρήσης	-	(97)	-	(97)
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2016	26.430	5.625	3.482	35.537
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2016	(750)	(4.812)	(1.812)	(7.374)
Αποσβέσεις χρήσης	-	(225)	(269)	(494)
Διαγραφές χρήσης	-	97	-	97
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2016	(750)	(4.940)	(2.081)	(7.771)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2016	25.680	685	1.401	27.766

Άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σήματα	Λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών	Έρευνα & ανάπτυξη	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2017	26.430	5.625	3.482	35.537
Προσθήκες χρήσης	4	317	408	729
Διαγραφές χρήσης	-	-	-	-
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2017	26.434	5.942	3.890	36.266
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2017	(750)	(4.940)	(2.081)	(7.771)
Αποσβέσεις χρήσης	(3)	(193)	(544)	(740)
Διαγραφές χρήσης	-	-	-	-
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2017	(753)	(5.133)	(2.625)	(8.511)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2017	25.681	809	1.265	27.755

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016, στα Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία περιλαμβάνονται εμπορικά σήματα αναπόσβεστης αξίας Ευρώ 25.680 χιλιάδων περίπου με αόριστη διάρκεια ωφέλιμης ζωής τα οποία αφορούν προϊόντα που εμπορεύονται στην εγχώρια και διεθνή αγορά. Σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης επί των ανωτέρω περιουσιακών στοιχείων. Το ανακτήσιμο ποσό προσδιορίστηκε βάσει υπολογισμού της εύλογης αξίας αυτών των στοιχείων, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο αποτίμησης εμπορικών σημάτων “Relief from Royalties”. Η εύλογη αξία υπολογίστηκε βάσει εκτιμήσεων των προβλεπόμενων ταμειακών ροών, οι οποίες βασίζονται σε χρηματοοικονομικούς προϋπολογισμούς (business plans), που έχουν εγκριθεί από τη Διοίκηση, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της αγοράς για τα επί μέρους άυλα περιουσιακά στοιχεία. Για τον έλεγχο απομείωσης χρησιμοποιήθηκε προεξοφλητικό επιτόκιο 9.7% , ποσοστό δικαιωμάτων (“royalties”) 2.7% και ρυθμός αύξησης των ταμειακών ροών στο διηνεκές 1%. Βάση του ελέγχου απομείωσης που διενεργήθηκε δεν προέκυψε ζημιά απομείωσης κατά την τρέχουσα χρήση 2017, όπως και για την προηγούμενη χρήση 2016.

14. Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρίες

Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρίες	Εταιρία	
	2017	2016
Zito Luks AD Skopje	5.471	5.471
ΣΥΝΟΛΟ	5.471	5.471

Σχετικά με την επένδυση της μητρικής στη θυγατρική εταιρία Zito Luks AD Skopje, διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης. Για τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού της θυγατρικής χρησιμοποιήθηκε η αξία χρήσης (value in use). Η αξία χρήσης υπολογίστηκε βάσει εκτιμήσεων των προβλεπόμενων ταμειακών ροών, οι οποίες βασίζονται σε χρηματοοικονομικούς προϋπολογισμούς (business plans), που έχουν εγκριθεί από τη Διοίκηση, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της αγοράς. Για τον έλεγχο απομείωσης χρησιμοποιήθηκε προεξοφλητικό επιτόκιο 8.20% και ρυθμός ανάπτυξης των ταμειακών ροών στο διηνεκές 2%. Βάση του ελέγχου απομείωσης που διενεργήθηκε δεν προέκυψε ζημιά απομείωσης κατά την τρέχουσα χρήση 2017, όπως και για την προηγούμενη χρήση 2016.

15. Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Όμιλος

Υπόλοιπο έναρξης χρήσης 1/1/2016	2.491
Μερίδιο στις Ζημιές μετά από φόρους	307
Μερίδιο στα Λοιπά συνολικά έσοδα	(65)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης 31/12/2016	2.733
Μερίδιο στα Κέρδη μετά από φόρους	110
Μερίδιο στα Λοιπά συνολικά έσοδα	(130)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης 31/12/2017	2.713

Εταιρία

Υπόλοιπο έναρξης χρήσης 1/1/2016	4.340
Υπόλοιπο τέλους χρήσης 31/12/2016	4.340
Υπόλοιπο τέλους χρήσης 31/12/2017	4.340

Οι συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις αφορούν στη συνδεδεμένη εταιρία ΜΟΡΝΟΣ Α.Ε. στην οποία η Εταιρία συμμετέχει με ποσοστό 32,07%, για την οποία διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης. Για τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού της συνδεδεμένης χρησιμοποιήθηκε η αξία χρήσεως (value in use). Η αξία χρήσης υπολογίστηκε βάσει εκτιμήσεων των προβλεπόμενων ταμειακών ροών, οι οποίες βασίζονται σε χρηματοοικονομικούς προϋπολογισμούς (business plans), που έχουν εγκριθεί από τη Διοίκηση, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της αγοράς. Για τον έλεγχο απομείωσης χρησιμοποιήθηκε προεξοφλητικό επιτόκιο 5.87% (μέσος όρος) και ρυθμός ανάπτυξης των ταμειακών ροών στο διηνεκές 1,5%. Βάση του ελέγχου απομείωσης που διενεργήθηκε δεν προέκυψε ζημιά απομείωσης κατά την τρέχουσα χρήση 2017, όπως και για την προηγούμενη χρήση 2016.

ΜΟΡΝΟΣ Α.Ε.

Συνδεδεμένη Εταιρία		
Έδρα Θήβα	2017	2016
Ενεργητικό	79.973	84.566
Υποχρεώσεις	68.824	73.369
Καθαρή Θέση	11.149	11.197
Πωλήσεις	54.725	57.908
Κέρδη/(Ζημιές) Μετά Φόρων	344	956

Η εταιρία ΜΟΡΝΟΣ Α.Ε. κατέχει 296.000 μετοχές της Μητρικής Εταιρίας, οι οποίες προήλθαν από καθολική μεταβίβαση περιουσίας απορροφούμενης εταιρίας. Η αξία κτήσης των εν λόγω μετοχών ανήλθε σε Ευρώ 1.417 χιλιάδες.

Επί των μετοχών που κατέχει η Εταιρία στην ΜΟΡΝΟΣ Α.Ε. έχει παραχωρήσει ενέχυρο προς εξασφάλιση ομολογιακού δανείου ύψους Ευρώ 22.9 εκατομμυρίων (Σημείωση 26).

16. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

Στις Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις στις 31/12/2017 περιλαμβάνεται ποσό Ευρώ 27 χιλιάδων, που αφορά κυρίως εγγυήσεις ενοικίων και δημόσιων οργανισμών.

Στην τρέχουσα χρήση, ποσό Ευρώ 687 χιλιάδες κατατάχθηκε στους Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις - Λοιποί Χρεώστες, καθώς βάσει της απόφασης του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης με αριθμό πρωτοκόλλου 12055/31-01-2018 εγκρίθηκε η ολοσχερής καταβολή του στο επόμενο έτος αντί της αρχικά οριζόμενης τμηματικής καταβολής.

17. Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Πελάτες & λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Πελάτες	19.995	26.474	18.169	24.497
μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(4.548)	(7.236)	(3.390)	(6.187)
Σύνολο	15.446	19.238	14.779	18.310
Προκαταβολές	113	135	56	65
Λοιποί χρεώστες	1.792	889	2.030	1.144
Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού	105	71	105	71
Σύνολο	17.457	20.333	16.970	19.589

Για την Εταιρία, στους Πελάτες και τους Λοιπούς Χρεώστες περιλαμβάνονται ποσά Ευρώ 1.700 χιλιάδων και Ευρώ 460 χιλιάδων αντίστοιχα από τη θυγατρική εταιρία Zito Luks AD Skopje (βλέπε Σημείωση 32).

Στους Λοιπούς Χρεώστες περιλαμβάνεται ποσό Ευρώ 687 χιλιάδες, το οποίο αφορά ποσό εγκριθείσας επιχορήγησης εισπρακτέα μέσα στην επόμενη χρήση, λόγω της υπαγωγής επενδυτικού σχεδίου της Εταιρίας στο πλαίσιο των διατάξεων του Ν.3299/2004.

Κίνηση πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων αρχής χρήσης	(7.236)	(4.807)	(6.187)	(3.901)
Χρησιμοποίηση προβλέψεων	2.906	100	2.906	100
Σχηματισμός νέας πρόβλεψης	(218)	(2.529)	(109)	(2.386)
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων τέλους χρήσης	(4.548)	(7.236)	(3.390)	(6.187)

Η πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων της προηγούμενης χρήσης 2016 αφορά κυρίως την απομείωση των απαιτήσεων από τον Όμιλο Μαρινόπουλου σύμφωνα με τα προβλεπόμενα της συμφωνίας εξυγίανσης που υπεγράφη τον Σεπτέμβριο 2016 μεταξύ του Ομίλου Μαρινόπουλου, της Ι&Σ Σκλαβενίτης Α.Ε.Ε. και των πιστωτικών ιδρυμάτων και επικυρώθηκε τον Ιανουάριο 2017 με απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Η εν λόγω συμφωνία εξυγίανσης προέβλεπε, μεταξύ άλλων, απομείωση κατά 50% των οφειλόμενων από τον Όμιλο Μαρινόπουλου προς τους προμηθευτές του.

Τον Μάιο του 2017 η Εταιρία εισέπραξε από την εταιρία Ελληνικές Υπεραγορές Σκλαβενίτης Α.Ε.Ε. το 50% των εμπορικών απαιτήσεών της από τον Όμιλο Μαρινόπουλου ύψους Ευρώ 2.6 εκατομμυρίων.

Για την έκθεση της Εταιρίας και του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο γίνεται αναφορά στη Σημείωση 33.1.2.

18. Αποθέματα

Αποθέματα	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Εμπορεύματα	234	239	183	135
Πρώτες & βοηθητικές ύλες	6.228	5.586	3.533	3.765
Μείον: Πρόβλεψη απαξιωμένων αποθεμάτων	(593)	(609)	(6)	(8)
Έτοιμα προϊόντα	2.623	2.471	2.394	2.163
Μείον: Πρόβλεψη έτοιμων προϊόντων	-	(3)	-	(3)
Σύνολο	8.492	7.684	6.104	6.052

	Όμιλος		Εταιρία	
Κίνηση πρόβλεψης απαξιωμένων & βραδέως κινούμενων αποθεμάτων αρχής	2017	2016	2017	2016
Πρόβλεψη αποθεμάτων αρχή έτους	(612)	(606)	(11)	(21)
Χρησιμοποίηση προβλέψεων	25	21	11	21
Σχηματισμός νέας πρόβλεψης	(6)	(27)	(6)	(11)
Πρόβλεψη αποθεμάτων τέλους έτους	(593)	(612)	(6)	(11)

Επί των αποθεμάτων της θυγατρικής Zito Luks AD Skorje έχει εγγραφεί προσημείωση υποθήκης συνολικής αξίας Ευρώ 846 χιλιάδες (31 Δεκεμβρίου 2016: Ευρώ 268 χιλιάδες).

19. Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

	Όμιλος		Εταιρία	
Ταμειακά διαθέσιμα & ταμειακά ισοδύναμα	2017	2016	2017	2016
Ταμείο	107	108	107	107
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις	6.946	8.342	6.910	8.226
Σύνολο	7.053	8.450	7.017	8.333

20. Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

	Όμιλος		Εταιρία	
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση (Χρεόγραφα)	2017	2016	2017	2016
Μετοχές εταιριών	32	16	-	-
Σύνολο	32	16	-	-

Η θυγατρική εταιρία Zito Luks AD Skorje κατέχει μετοχές εταιριών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, οι οποίες διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Η αποτίμηση διενεργήθηκε βάσει εισροών Επιπέδου 1 στην ιεραρχία της εύλογης αξίας.

21. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία κατηγοριοποιημένα ως κατεχόμενα προς πώληση

Αφορούν κτιριακές εγκαταστάσεις & εξοπλισμό της θυγατρικής εταιρίας Zito Luks AD Skorje τα οποία δεν χρησιμοποιούνται και αναμένεται να πουληθούν σε εύλογο χρονικό διάστημα, όπως προκύπτει από τις σχετικές γνωστοποιήσεις της Διοίκησης της εταιρίας και τις αντίστοιχες προσφορές που έχουν ήδη ληφθεί. Τα πάγια αυτά αποτιμήθηκαν στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και του ιστορικού κόστους κτήσης και ζημιά απομείωσης ύψους Ευρώ 455 χιλιάδες καταχωρήθηκε στα λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης (βλέπε Σημείωση 8). Η εύλογη αξία επιμετρήθηκε με τη χρήση διαθέσιμων παρατηρήσιμων και μη παρατηρήσιμων συναλλαγών στην αγορά και κατά συνέπεια εισροών Επιπέδου 3 στην ιεραρχία της εύλογης αξίας.

22. Μετοχικό Κεφάλαιο και Μετοχές Υπέρ το άρτιο

Το ολοσχερώς καταβλημένο Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρίας αποτελείται από 49.806.356 κοινές ανώνυμες μετοχές ονομαστικής αξίας Ευρώ 1,5 εκάστη και ανέρχεται σε Ευρώ 74.709 χιλιάδες.

Η Διαφορά από Έκδοση Μετοχών υπέρ το Άρτιο προέρχεται κατά Ευρώ 9.399 χιλιάδες ως αποτέλεσμα της συγχώνευσης διά απορροφήσεως της μητρικής με την εταιρία Δάφνος Α.Ε., η οποία πραγματοποιήθηκε το έτος 2014. Το ανωτέρω ποσό αποτελεί την διαφορά που προέκυψε κατά τον συνηψισμό της συμμετοχής της απορροφούμενης στην απορροφούσα με την ταυτόχρονη ακύρωση των μετοχών της απορροφούμενης που απέκτησε η απορροφούσα ως ίδιες μετοχές κατόπιν της απορροφήσεως. Το υπόλοιπο ποσό Ευρώ 1.854

χιλιάδες προέρχεται από αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου σε προηγούμενες χρήσεις με τιμή διάθεσης μεγαλύτερη από την ονομαστική αξία των μετοχών.

23. Αποθεματικά

Αποθεματικά	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Μη διανεμόμενα αποθεματικά	13.033	13.025	5.817	5.817
Διανεμόμενα αποθεματικά	2.049	2.049	2.049	2.049
Σύνολο	15.082	15.074	7.866	7.866

α) Μη διανεμόμενα αποθεματικά

Τα μη Διανεμόμενα Αποθεματικά της Εταιρίας αφορούν κυρίως την υπεραξία που είχε προκύψει με βάση την εκτίμηση της Επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/1920 ύψους Ευρώ 4.244 χιλιάδες κατά την απόσχιση του βιομηχανικού και εμπορικού κλάδου της εταιρίας «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΠΙΣΚΟΤΩΝ Α.Β.Ε.Ε.».

Το υπόλοιπο μέρος των Μη Διανεμόμενων Αποθεματικών αφορά το Τακτικό Αποθεματικό ύψους Ευρώ 1.573 που σχηματίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής Νομοθεσίας (Κ.Ν.2190/1920, άρθρα 44 και 45), κατά την οποία ποσό τουλάχιστον ίσο με το 5% των ετησίων καθαρών (μετά φόρων) κερδών είναι υποχρεωτικό να μεταφερθεί στο Τακτικό Αποθεματικό μέχρι το ύψος του να φθάσει το ένα τρίτο του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Το Τακτικό Αποθεματικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη ζημιών μετά από απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, και ως εκ τούτου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιοδήποτε άλλο λόγο. Τα μη διανεμόμενα αποθεματικά της θυγατρικής Zito Luks AD Skorje ύψους Ευρώ 7.216 χιλιάδες αφορούν αποθεματικό αναπροσαρμογής παγίων (κυρίως γηπέδων).

β) Διανεμόμενα αποθεματικά

Τα Διανεμόμενα Αποθεματικά αφορούν τα έκτακτα και αφορολόγητα αποθεματικά.

Τα Έκτακτα Αποθεματικά περιλαμβάνουν ποσά αποθεματικών τα οποία έχουν δημιουργηθεί με αποφάσεις Τακτικών Γενικών Συνελεύσεων, δεν έχουν ειδικό προορισμό και δύναται να χρησιμοποιηθούν για οποιοδήποτε σκοπό κατόπιν σχετικής απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης και ποσά αποθεματικών τα οποία έχουν σχηματιστεί βάσει διατάξεων της Ελληνικής Νομοθεσίας. Τα ανωτέρω έκτακτα αποθεματικά έχουν σχηματιστεί από φορολογηθέντα κέρδη και ως εκ τούτου δεν υπόκεινται σε περαιτέρω φορολόγηση σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής τους.

Τα αφορολόγητα και τα ειδικώς φορολογηθέντα αποθεματικά σχηματίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας από αφορολόγητα ή ειδικώς φορολογηθέντα έσοδα και κέρδη. Τα ανωτέρω αποθεματικά μπορούν να κεφαλαιοποιηθούν ή να διανεμηθούν με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, αφού ληφθούν υπόψη οι περιορισμοί που μπορεί να ισχύουν κάθε φορά. Ο Όμιλος δεν προτίθεται να διανείμει ή να κεφαλαιοποιήσει τα συγκεκριμένα αποθεματικά και επομένως δεν έχει προβεί σε υπολογισμό του φόρου εισοδήματος που θα επιβαλλόταν στην περίπτωση αυτή.

24. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις

Οι Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις και Υποχρεώσεις αναλύονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Αναβαλλόμενη φορολογία - απαίτηση / (υποχρέωση)	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	59	60	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(7.502)	(7.709)	(7.502)	(7.709)
Σύνολο	(7.443)	(7.649)	(7.502)	(7.709)

Κίνηση αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Υπόλοιπο αρχής	(7.649)	(8.986)	(7.709)	(9.073)
Πίστωση / (Χρέωση) στα αποτελέσματα της χρήσης	205	1.446	206	1.473
Πίστωση / (Χρέωση) στα λοιπά συνολικά έσοδα	1	(109)	1	(109)
Υπόλοιπο τέλους	(7.443)	(7.649)	(7.502)	(7.709)

Όμιλος

Αναβαλλόμενη φορολογία - απαίτηση	Προβλέψεις επισφαλειών	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2016	29	58	87
(Χρέωση) / Πίστωση στα αποτελέσματα χρήσης	(29)	2	(27)
31 Δεκεμβρίου 2016	-	60	60
1 Ιανουαρίου 2017	-	60	60
(Χρέωση) / Πίστωση στα αποτελέσματα χρήσης	-	(1)	(1)
31 Δεκεμβρίου 2017	-	59	59

Όμιλος και Εταιρία

Αναβαλλόμενη φορολογία (υποχρέωση)	Ενσώματες & Ασώματες ακινητοποιήσεις και αποσβέσεις αυτών	Προβλέψεις επισφαλειών	Αποζημίωσης προσωπικού	Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2016	(15.316)	1.341	650	-	4.252	(9.073)
(Χρέωση) / Πίστωση στα αποτελέσματα χρήσης	71	663	(8)	960	(213)	1.473
(Χρέωση) / Πίστωση στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	-	(109)	-	-	(109)
31 Δεκεμβρίου 2016	(15.245)	2.004	533	960	4.039	(7.709)
1 Ιανουαρίου 2017	(15.245)	2.004	533	960	4.039	(7.709)
(Χρέωση) / Πίστωση στα αποτελέσματα χρήσης	362	(811)	(17)	713	(41)	206
(Χρέωση) / Πίστωση στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	-	1	-	-	1
31 Δεκεμβρίου 2017	(14.883)	1.193	517	1.673	3.998	(7.502)

25. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Η σχηματισμένη πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία αναλύεται ως εξής:

Όμιλος

Μεταβολές στην καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	2017	2016
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	1.865	1.922

Ποσά αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	2017	2016
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	145	164
Τόκος στην υποχρέωση	29	47
Κόστος περικοπών/ διακανονισμών/ τερματισμού εργασίας	422	1.475
Κανονικό έξοδο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	596	1.686

Μεταβολές στην καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στην κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	2017	2016
Καθαρή υποχρέωση κατά την έναρξη του έτους	1.922	2.328
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(655)	(1.717)
Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	596	1.686
Αναταξινόμησης ΔΛΠ 19	2	(375)
Καθαρή υποχρέωση στο τέλος του έτους	1.865	1.922

Εταιρία

Μεταβολές στην καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	2017	2016
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	1.781	1.839

Ποσά αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	2017	2016
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	140	157
Τόκος στην υποχρέωση	27	45
Κόστος περικοπών/ διακανονισμών/ τερματισμού εργασίας	355	1.435
Κανονικό έξοδο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	522	1.637

Μεταβολές στην καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	2017	2016
Καθαρή υποχρέωση κατά την έναρξη του έτους	1.839	2.240
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(582)	(1.663)
Αναταξινόμησης Δ.Λ.Π. 19	2	(375)
Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα	522	1.637
Καθαρή υποχρέωση στο τέλος του έτους	1.781	1.839

Το κόστος περικοπών / διακανονισμών / τερματισμού εργασίας της προηγούμενης χρήσης για την Εταιρία, αφορά κατά κύριο λόγο την υλοποίηση του προγράμματος εθελουσίας εξόδου, το οποίο σχετίζεται με την δημιουργία νέας μονάδας παραγωγής φρυγανιάς στο εργοστάσιο της, στην Χαλκίδα.

Η Εταιρία πραγματοποίησε αναλογιστική μελέτη για τον υπολογισμό των προβλέψεων με την μέθοδο Projected Unit Credit.

Βασικές παραδοχές	2017	2016
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,50%	1,50%
Μέση ετήσια μακροχρόνια αύξηση πληθωρισμού	1,75%	1,75%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,75%	1,75%

Οι υποθέσεις αναφορικά με τη μελλοντική θνησιμότητα βασίζονται στον πίνακα που είναι αποδεκτός από την αρμόδια Ελληνική κυβερνητική υπηρεσία, η οποία επιθεωρεί τα Ελληνικά συνταξιοδοτικά αποθεματικά. Ο πίνακας ονομάζεται EVK2000 και βασίζεται στα ποσοστά θνησιμότητας της Ελβετίας.

Επιπλέον, η ανάλυση ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών έχει ως εξής:

- Αν το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε ήταν ίσο με 2% αντί για 1,5% ανά έτος, η υποχρέωση καθορισμένων παροχών θα είχε μειωθεί κατά Ευρώ 99 χιλιάδες.
- Αν το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε ήταν ίσο με 1% αντί για 1,5% ανά έτος, η υποχρέωση καθορισμένων παροχών θα είχε αυξηθεί κατά Ευρώ 108 χιλιάδες.
- Εάν οι αυξήσεις μισθών ήταν 2,25% έναντι 1,75% ετησίως σε μακροπρόθεσμη βάση, η υποχρέωση καθορισμένων παροχών θα είχε αυξηθεί κατά Ευρώ 107 χιλιάδες.
- Εάν οι αυξήσεις μισθών ήταν 1,25% έναντι 1,75% ετησίως σε μακροπρόθεσμη βάση, η υποχρέωση καθορισμένων παροχών θα είχε μειωθεί κατά Ευρώ 99 χιλιάδες.

26. Δανειακές υποχρεώσεις

Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Τραπεζικός δανεισμός	21.428	23.911	21.072	22.900
Λοιπός μακροπρόθεσμος δανεισμός	5.684	5.490	5.684	5.490
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.807	3.568	1.779	3.528
Σύνολο	28.919	32.969	28.535	31.918

Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Τραπεζικός δανεισμός	13.232	13.182	7.235	7.551
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός πληρωτέος την επόμενη χρήση	4.127	4.000	4.127	4.000
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.761	1.680	1.749	1.670
Σύνολο	19.120	18.862	13.111	13.221

Για την Εταιρία, στις Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις περιλαμβάνεται τραπεζικό δάνειο ποσού Ευρώ 5 εκατομμυρίων αόριστης διάρκειας το οποίο όμως ανανεώνεται σε τακτική βάση.

Το εν λόγω τραπεζικό δάνειο θα αναχρηματοδοτηθεί, καθώς η Εταιρία βρίσκεται σε διαδικασία υπογραφής νέου ομολογιακού δανείου, όπως αναφέρεται στην Σημείωση 34, και ως εκ τούτου θα καταστεί μακροπρόθεσμο.

Οι συνολικές δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου αναλύονται ανά νόμισμα ως εξής:

	Υπόλοιπο 2017
Νόμισμα δανείων	
Δανεισμός σε Ευρώ	41.686
Δανεισμός σε Δηνάριο Π.Γ.Δ.Μ.	6.353
Σύνολο Δανειακών Υποχρεώσεων	48.039

Οι ημερομηνίες λήξης των μακροπρόθεσμων δανείων της Εταιρίας και του Ομίλου αναλύονται στον παρακάτω πίνακα:

	Όμιλος		Εταιρία	
Ημερομηνίες λήξης μακροπρόθεσμων δανείων	2017	2016	2017	2016
Μεταξύ 1 & 2 έτη	5.612	5.011	5.256	4.000
Μεταξύ 2 & 5 έτη	21.500	24.390	21.500	24.390
Πάνω από 5 έτη	-	-	-	-
Σύνολο	27.112	29.401	26.756	28.390

Την 5^η Μαΐου 2015, η Εταιρία υπόγραψε σύμβαση εκδόσεως Κοινού Ομολογιακού Δανείου με τις ανώνυμες τραπεζικές εταιρίες «ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ», «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ», «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS A.E.» και «ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Ε.», συνολικής ονομαστικής αξίας (κεφαλαίου) Ευρώ 28.900 χιλιάδες. Το υπόλοιπο του Κοινού Ομολογιακού δανείου στις 31/12/2017 ανέρχεται σε Ευρώ 22.900 χιλιάδες.

Το επιτόκιο του δανείου είναι κυμαινόμενο βάσει του Euribor εξαμήνου πλέον προσαύξησης, όπως καθορίζεται με βάση την υπογραμμένη σύμβαση.

Η Εταιρία έχει αναλάβει έναντι των τραπεζών, υποχρεώσεις οικονομικής φύσεως που πρέπει να τηρεί καθ' όλη τη διάρκεια του Ομολογιακού Δανείου και μέχρι την ολοσχερή εξόφλησή του, εκτός εάν προηγουμένως συναινέσει εγγράφως διαφορετικά ή πλειοψηφία των Ομολογιούχων.

Οι ελάχιστες πληρωμές των υποχρεώσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης αναλύονται στον παρακάτω πίνακα:

	Όμιλος		Εταιρία	
Ημερομηνίες λήξης χρηματοδοτικών μισθώσεων	2017	2016	2017	2016
Μέχρι 1 έτος	1.920	1.936	1.907	1.926
Μεταξύ 1 & 2 έτη	1.333	1.920	1.333	1.908
Μεταξύ 2 & 5 έτη	549	1.882	521	1.854
Σύνολο	3.801	5.738	3.761	5.688
Μείον: Μελλοντικές χρηματοοικονομικές χρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	(233)	(490)	(233)	(490)
Τρέχουσα αξία υποχρεώσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης	3.568	5.248	3.528	5.198

Για την έκθεση του Ομίλου και της Εταιρίας στον κίνδυνο διακύμανσης επιτοκίων, στον συναλλαγματικό κίνδυνο και τον κίνδυνο ρευστότητας γίνεται αναφορά στη Σημείωση 33.1.

Η συμφωνία των κινήσεων των υποχρεώσεων με τις ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες για τον Όμιλο και την Εταιρία έχει ως ακολούθως:

Όμιλος

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	Τραπεζικός δανεισμός	Λοιπός μακροπρόθεσμος δανεισμός	Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	41.093	5.490	5.248	51.831
Μεταβολές από χρηματοδοτικές ταμειακές ροές:				
Εισπράξεις από εκδοθέντα /αναληφθέντα δάνεια	14.234	-	-	14.234
Εξοφλήσεις δανείων	(16.573)	-	-	(16.573)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)	-	-	(1.670)	(1.670)
Σύνολο μεταβολών από χρηματοδοτικές ταμειακές ροές	(2.339)	-	(1.670)	(4.009)
Λοιπές μεταβολές:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	3.178	103	252	3.533
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβληθέντα	(3.145)	-	(262)	(3.407)
Χρεωστικοί τόκοι κεφαλαιοποιηθέντες	-	91	-	91
Σύνολο λοιπών μεταβολών	33	194	(10)	217
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	38.787	5.684	3.568	48.039

Εταιρία

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	Τραπεζικός δανεισμός	Λοιπός μακροπρόθεσμος δανεισμός	Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	34.451	5.490	5.198	45.139
Μεταβολές από χρηματοδοτικές ταμειακές ροές:				
Εισπράξεις από εκδοθέντα /αναληφθέντα δάνεια	4.300	-	-	4.300
Εξοφλήσεις δανείων	(6.351)	-	-	(6.351)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)	-	-	(1.670)	(1.670)
Σύνολο μεταβολών από χρηματοδοτικές ταμειακές ροές	(2.051)	-	(1.670)	(3.721)
Λοιπές μεταβολές:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	2.687	103	252	3.042
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβληθέντα	(2.653)	-	(252)	(2.905)
Χρεωστικοί τόκοι κεφαλαιοποιηθέντες	-	91	-	91
Σύνολο λοιπών μεταβολών	34	194	-	228
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	32.434	5.684	3.528	41.646

27. Ληφθείσες Επιχορηγήσεις

Οι Επιχορηγήσεις έχουν ληφθεί ως επιδότηση των επενδυτικών σχεδίων της Εταιρίας.

Όμιλος και Εταιρία

Επιχορηγήσεις	2017	2016
Υπόλοιπο αρχής χρήσεως	1.571	830
Μεταφορά στα αποτελέσματα	(184)	(118)
Εγκριθείσα επιχορήγηση	-	859
Σύνολο	1.387	1.571

28. Προβλέψεις / Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις ποσού Ευρώ 242 χιλιάδων αφορούν κυρίως στην πρόβλεψη για τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου των ανέλεγκτων φορολογικών χρήσεων των εταιριών που συμμετέχουν στην ενοποίηση με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης (βλέπε Σημείωση 31).

29. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Ο λογαριασμός Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

Προμηθευτές & λοιπές υποχρεώσεις	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Προμηθευτές	27.250	24.524	26.587	24.115
Δεδουλευμένα έξοδα	2.773	2.910	2.689	2.620
Ασφαλιστικοί οργανισμοί & λοιποί φόροι - τέλη	1.081	1.095	1.012	979
Λοιπές υποχρεώσεις	730	722	485	507
Σύνολο	31.834	29.251	30.773	28.221

Για την Εταιρία, στους προμηθευτές περιλαμβάνεται ποσό Ευρώ 1.520 χιλιάδων προς την θυγατρική εταιρία Zito Luks AD Skorje και την συνδεδεμένη Μόρνος Α.Ε. (βλέπε Σημείωση 32).

Η έκθεση της Εταιρίας και του Ομίλου σε συναλλαγματικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας που σχετίζεται με τους λογαριασμούς υποχρεώσεων αναλύεται στη Σημείωση 33.1.

30. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

Ανάλυση τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
Φόροι - τέλη αμοιβών προσωπικού	424	449	424	449
Φόροι - τέλη αμοιβών τρίτων	10	10	10	10
Λοιποί φόροι - τέλη	321	371	321	371
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος	20	30	-	-
Φ.Π.Α	-	14	-	14
Σύνολο	775	874	755	844

31. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

31.1 Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

Η Εταιρεία έχει λάβει πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη από τον τακτικό ελεγκτή της για κάθε χρήση από το 2011 έως και το 2016 σύμφωνα με την Ελληνική φορολογική νομοθεσία. Από 1 Ιανουαρίου 2016 και έπειτα, το πιστοποιητικό αυτό είναι προαιρετικό για τις ανώνυμες εταιρείες, σύμφωνα με το άρθρο 65Α του Ν. 4174/2013, όπως ισχύει. Αν από το πιστοποιητικό προκύπτουν συγκεκριμένα φορολογικά δεδομένα για την ελεγχθείσα εταιρεία με τα οποία συμφωνεί και η αρμόδια ελεγκτική φορολογική αρχή, το εν λόγω πιστοποιητικό αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των εκθέσεων ελέγχου της ως άνω αρχής. Η διαπίστωση στο φορολογικό πιστοποιητικό παραβάσεων της φορολογικής νομοθεσίας μπορεί να λαμβάνεται υπόψη κατά την επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο από τις φορολογικές αρχές κατά τις διατάξεις του άρθρου 26 του Ν. 4174/2013, όπως ισχύει, βάσει του οποίου οι υποθέσεις που ελέγχονται κατά προτεραιότητα, επιλέγονται με απόφαση των φορολογικών αρχών με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου ή, εξαιρετικά, με βάση άλλα κριτήρια, τα οποία καθορίζονται από τις αρχές και δεν δημοσιοποιούνται. Συνεπώς, οι φορολογικές αρχές δύνανται να διενεργήσουν φορολογικό έλεγχο των χρήσεων της Εταιρείας, για τις οποίες δεν έχει παρέλθει το δικαίωμα του Δημοσίου να επιβάλλει φόρους, οι οποίες είναι οι εξής: 2012 έως και 2016. Η Εταιρεία δεν αναμένει να προκύψουν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις στο πλαίσιο ελέγχου των χρήσεων αυτών από τις φορολογικές αρχές.

Τέλος, για την κλειόμενη χρήση του 2017 η Εταιρεία έχει υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65 Α του νόμου 4174/2013. Ο έλεγχος αυτός βρίσκεται σε εξέλιξη και το σχετικό φορολογικό πιστοποιητικό προβλέπεται να χορηγηθεί μετά την δημοσίευση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της χρήσης του 2017. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις, εκτιμούμε ότι αυτές δε θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας.

Όσον αφορά στη θυγατρική, δεν έχει ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2014 έως 2017 και υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων, κατά το χρόνο που αυτές θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν. Η Διοίκηση της Ομίλου εκτιμά ότι οι τυχόν πρόσθετοι φόροι και επιβαρύνσεις που πιθανόν να προκύψουν κατά την διενέργεια των φορολογικών ελέγχων των ανωτέρω αναφερόμενων ανέλεγκτων χρήσεων δε θα έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη λειτουργία του Ομίλου.

31.2 Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις

Η Εταιρεία βρίσκεται σε δικαστική διαμάχη με παλιούς μετόχους της εταιρείας «ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ELITE Α.Ε.» σχετικά με την αγορά από την Εταιρεία 2.590.411 μετοχών της «ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ELITE Α.Ε.», που πραγματοποιήθηκε το 2003. Οι επίδικες μετοχές βρίσκονται σε καθεστώς μεσεγγύησης μέχρις ότου επιλυθεί η ανωτέρω επίδικη διαφορά. Παράλληλα, εκκρεμεί έφεση των ανωτέρω αντιδίκων της Εταιρείας σχετικά με διεκδικούμενη αποζημίωση από την Εταιρεία και μετόχους της. Εκτιμάται ότι και οι δύο υποθέσεις θα λήξουν προς το συμφέρον της Εταιρείας και δεν έχει γίνει σχετική πρόβλεψη.

Πέραν των ανωτέρω, δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία υποθέσεις καθώς και αποφάσεις δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της Εταιρείας και δεν έχει γίνει σχετική πρόβλεψη.

Για τις υπόλοιπες εταιρίες του Ομίλου, δεν υπάρχουν εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις για τις οποίες να εκκρεμούν αποφάσεις διαιτητικών ή δικαστικών αρχών, που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση των εταιριών του Ομίλου, και να μην έχει γίνει αντίστοιχη πρόβλεψη.

32. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι συναλλαγές της Εταιρείας και του Ομίλου με την συνδεδεμένη εταιρία ΜΟΡΝΟΣ Α.Ε. που περιλαμβάνεται στην ενοποίηση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης έχουν ως ακολούθως:

Ενδοεταιρικές συναλλαγές	Όμιλος		Εταιρία	
	2017	2016	2017	2016
- Αγορές	4.314	4.571	4.314	4.559
- Υποχρεώσεις	83	136	83	136

Οι συναλλαγές της Εταιρίας με τη θυγατρική Zito Luks AD Skorje που απαλείφονται σε επίπεδο Ομίλου έχουν ως ακολούθως:

	2017	2016
- Πωλήσεις	1.341	1.251
- Αγορές	485	546
- Απαιτήσεις	2.160	1.719
- Υποχρεώσεις	1.437	990

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται οι συναλλαγές των συνδεδεμένων με τον Όμιλο εταιριών οι οποίες δεν συμμετέχουν στην ενοποίηση.

Επωνυμία συνδεδεμένου μέρους ποσά σε Ευρώ χιλ.	ΠΩΛΗΣΕΙΣ		ΑΓΟΡΕΣ	
	2017	2016	2017	2016
ΠΑΛΑΣ Α.Τ.Ε.	-	-	53	-
ΑΓΑΝ Α.Ε.	-	-	27	80
ΕΒΓΑ Α.Ε.	199	214	-	-

	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ		ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
	2017	2016	2017	2016
ΠΑΛΑΣ Α.Τ.Ε.	-	-	10	-
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΙΚΕΡΜΙ Α.Ε.	177	167	-	1
ΕΒΓΑ Α.Ε.	103	45	-	-
LEKEREN HOLDINGS LTD	-	-	5.684	5.490

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν αμείβονται για αυτή την ιδιότητα τους. Οι αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και των βασικών διευθυντικών στελεχών, οι οποίες προέρχονται από τις εταιρίες που συμμετέχουν στην ενοποίηση ανήλθαν σε Ευρώ 825 χιλιάδες περίπου για τη οικονομική χρήση 2017 και σε Ευρώ 929 χιλιάδες για το 2016 ενώ οι αντίστοιχες αμοιβές για την Εταιρία ανέρχονται σε Ευρώ 608 χιλιάδες για το 2017 και σε Ευρώ 747 χιλιάδες για το 2016.

33. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου και χρηματοοικονομικά μέσα

33.1 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Στη συνέχεια παραθέτουμε τους κυριότερους κινδύνους και παράγοντες αβεβαιότητας στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος και η Εταιρία, καθώς και τις διαδικασίες για τη μέτρηση και διαχείριση των κινδύνων αυτών.

33.1.1 Κίνδυνος αγοράς

(i) Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ευρώπη και συνεπώς το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών του Ομίλου διεξάγεται σε Ευρώ. Μικρό μέρος όμως των αγορών του Ομίλου γίνεται σε Δολάριο Αμερικής. Η γρήγορη πληρωμή των προμηθευτών αυτών μειώνει σημαντικά το συναλλαγματικό κίνδυνο. Ο Όμιλος κατά πάγια τακτική, δεν προαγοράζει συνάλλαγμα και δε συνάπτει συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλάγματος με εξωτερικούς αντισυμβαλλόμενους. Η Εταιρία έχει συμμετοχή σε θυγατρική εταιρία που δραστηριοποιείται

σε χώρα της αλλοδαπής (Π.Γ.Δ.Μ.), της οποίας τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία αντιπροσωπεύουν το 15% περίπου των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου. Τέλος, ο Όμιλος κατέχει ταμειακά διαθέσιμα ύψους Ευρώ 1.915 χιλιάδες με 31 Δεκεμβρίου 2017 (31 Δεκεμβρίου 2016: Ευρώ 5.033 χιλιάδες) σε Ελβετικό Φράγκο. Δεδομένου ότι ο Όμιλος και η Εταιρία δεν εκτίθενται σε σημαντικό Συναλλαγματικό κίνδυνο, δεν παρατίθεται ανάλυση ευαισθησίας για το σκοπό αυτό.

(ii) Κίνδυνος από μεταβολές τιμών

Η Εταιρία και ο Όμιλος εκτίθενται στις μεταβολές της αξίας των πρώτων υλών. Η κερδοφορία της Εταιρίας και του Ομίλου μπορεί να επηρεαστεί (είτε θετικά, είτε αρνητικά) από τη διακύμανση των τιμών των πρώτων υλών. Η βασική πρώτη ύλη, δηλαδή το σιτάρι, αποτελεί το βασικό παράγοντα κόστους παραγωγής για τις εταιρίες του κλάδου. Το σιτάρι διαπραγματεύεται χρηματιστηριακά στο εξωτερικό και η διαμόρφωση της τιμής του είναι αποτέλεσμα της διεθνούς προσφοράς και ζήτησης. Οι καιρικές συνθήκες επιδρούν άμεσα στην ποσότητα των παραγόμενων σιτηρών και συνεπώς καθορίζουν την προσφορά. Εν αντιθέσει, η ζήτηση κινείται σε σταθερά επίπεδα. Κατά συνέπεια σε περιόδους καλής παραγωγής, οι τιμές των σιτηρών διαμορφώνονται σε χαμηλά επίπεδα, ενώ σε περιόδους με κακές καιρικές συνθήκες (π.χ. βροχή κατά τη συγκομιδή ή ξηρασία στους μήνες ωρίμανσης των δημητριακών), διαμορφώνονται σε υψηλότερα επίπεδα λόγω μειωμένης παραγωγής. Λόγω του αυξημένου ανταγωνισμού του κλάδου, τυχόν αυξήσεις των διεθνών και εγχωρίων τιμών της πρώτης ύλης δε μετακυλύονται εύκολα στην τελική τιμή των προϊόντων, γεγονός που ενέχει τον κίνδυνο αρνητικής επίδρασης στα αποτελέσματα του Ομίλου. Η συμμετοχή του κόστους των αλεύρων επί του συνόλου των πρώτων υλών ανέρχεται σε 50%.

(iii) Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων

Οι δανειακές υποχρεώσεις της Εταιρίας και του Ομίλου συνδέονται με κυμαινόμενα επιτόκια ως προς το EURIBOR. Ο Όμιλος δε χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά παράγωγα.

Οι εταιρίες του Ομίλου χρηματοδοτούν τις επενδύσεις τους καθώς και τις ανάγκες τους σε κεφάλαια κίνησης μέσω τραπεζικού δανεισμού, με συνέπεια να επιβαρύνουν τα αποτελέσματα τους με χρεωστικούς τόκους. Σημαντικές αυξήσεις στα επιτόκια ενδέχεται να έχουν σημαντική αρνητική επίπτωση στα αποτελέσματα της Εταιρίας και του Ομίλου.

33.1.2 Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος οικονομικών απωλειών για την Εταιρία και τον Όμιλο, εάν ένας πελάτης ή ένα αντισυμβαλλόμενο μέρος, σε συναλλαγή με χρηματοοικονομικό μέσο, αποτύχει να εκπληρώσει τις συμβατικές υποχρεώσεις του. Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει κυρίως από απαιτήσεις της Εταιρίας και του Ομίλου από τους πελάτες. Η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού αντιπροσωπεύει τη μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο.

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ήταν η ακόλουθη:

Σημείωση		Όμιλος		Εταιρία	
		2017	2016	2017	2016
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	16	41	744	27	721
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	17	17.457	20.333	16.970	19.589
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	20	32	16	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	19	7.053	8.450	7.017	8.333
		24.583	29.543	24.014	28.643

Εμπορικές απαιτήσεις

Η Εταιρία και ο Όμιλος έχουν θεσπίσει και εφαρμόζουν διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου με στόχο την ελαχιστοποίηση των επισφαλειών και την άμεση κάλυψη των απαιτήσεων με αξιόγραφα. Κανένας πελάτης δεν έχει τέτοια ποσοστά αγорών από τον Όμιλο και την Εταιρία που να δικαιολογεί αυξημένη εξάρτηση και επομένως εμπορικό κίνδυνο. Οι πωλήσεις χονδρικής γίνονται κυρίως σε πελάτες με αξιολογημένο ιστορικό πιστώσεων. Από την Διεύθυνση Πιστωτικού Ελέγχου ορίζονται πιστωτικά όρια ανά πελάτη και εφαρμόζονται συγκεκριμένοι όροι πωλήσεων και εισπράξεων. Όπου αυτό είναι δυνατόν ζητούνται εμπράγματα ή άλλες εξασφαλίσεις.

Ο Όμιλος και η Εταιρία καταχωρούν πρόβλεψη απομείωσης που αντιπροσωπεύει την εκτίμηση των υφιστάμενων ζημιών σχετικά με τις απαιτήσεις. Η πρόβλεψη απομείωσης αποτελείται από προβλέψεις που αφορούν σε συγκεκριμένους πελάτες. Το συνολικό τμήμα της πρόβλεψης απομείωσης καθορίζεται βάσει ιστορικών στοιχείων στατιστικών πληρωμής για παρόμοιους πελάτες. Ένας λογαριασμός πρόβλεψης χρησιμοποιείται για να καταγράψει τις ζημιές απομείωσης εκτός αν ο Όμιλος και η Εταιρία θεωρούν ότι καμία αποκατάσταση του οφειλόμενου απομειωμένου ποσού δεν είναι δυνατή, οπότε τα ποσά θεωρούνται μη ανακτήσιμα και διαγράφονται άμεσα έναντι των αντίστοιχων λογαριασμών πελατών, και λαμβάνοντας υπ' όψη την ισχύουσα νομοθεσία.

Η παλαιότητα των εμπορικών απαιτήσεων και η σχετική πρόβλεψη για ζημιές απομείωσης κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ήταν η ακόλουθη:

	Όμιλος				Εταιρία			
	Συνολικό	Από	Συνολικό	Από	Συνολικό	Απο	Συνολικό	Από
	ποσό	μείωση	ποσό	μείωση	ποσό	μείωση	ποσό	μείωση
	2017	2017	2016	2016	2017	2017	2016	2016
Υπόλοιπα εντός συμφωνηθέντων ορίων	17.457	-	20.333	-	16.970	-	19.589	-
Υπόλοιπα εκτός συμφωνηθέντων ορίων & επισφαλή	4.548	(4.548)	7.236	(7.236)	3.390	(3.390)	6.187	(6.187)
	22.005	(4.548)	27.569	(7.236)	20.360	(3.390)	25.776	(6.187)

Για την κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης αναφορικά με τις απαιτήσεις, γίνεται αναφορά στη Σημείωση 17.

Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, ο Όμιλος και η Εταιρία κατέχουν ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα ύψους Ευρώ 7.053 χιλ. (2016: Ευρώ 8.450 χιλ.) και Ευρώ 7.017 χιλ. (2016: Ευρώ 8.333 χιλ.) αντίστοιχα που αντιπροσωπεύουν τη μέγιστη έκθεση του Ομίλου και της Εταιρίας στον κίνδυνο αυτών των περιουσιακών στοιχείων. Ο Όμιλος και η Εταιρία περιορίζουν την έκθεσή της στον πιστωτικό κίνδυνο με την τοποθέτηση των ταμειακών διαθεσίμων τους σε αντισυμβαλλόμενα μέρη με καλή αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας.

33.1.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος ότι ο Όμιλος και η Εταιρία θα αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων που συνδέονται με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις τους, οι οποίες διακανονίζονται με την παράδοση μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού στοιχείου.

Ο κίνδυνος ρευστότητας διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα έχοντας ικανά ταμειακά διαθέσιμα καθώς και διαθέτοντας επαρκή πιστωτικά όρια με τις συνεργαζόμενες Τράπεζες. Με βάση το επενδυτικό πλάνο της Εταιρίας και του Ομίλου και με τον έλεγχο του κεφαλαίου κίνησης, προβλέπεται η βελτίωση των ταμειακών ροών στο άμεσο χρονικό διάστημα ώστε να μειωθεί η απόκλιση μεταξύ Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων και Κυκλοφορούντος Ενεργητικού. Η χρονική ανάλυση των ταμειακών εκροών αναφορικά με τις υποχρεώσεις της Εταιρίας και του Ομίλου αναφέρεται στον κάτωθι πίνακα:

Όμιλος						
	Λογιστική αξία	Συμβατικές Ταμειακές Ροές	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Πάνω από 5 έτη
Δανεισμός	48.039	51.514	20.677	8.015	22.822	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	31.834	31.834	31.834	-	-	-
Σύνολο 31/12/2017	79.873	83.348	52.211	8.015	22.822	-
Δανεισμός	51.831	56.908	20.793	7.713	28.402	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	29.251	29.251	29.251	-	-	-
Σύνολο 31/12/2016	81.082	86.159	50.044	7.713	28.402	-

Εταιρία						
	Λογιστική αξία	Συμβατικές Ταμειακές Ροές	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Πάνω από 5 έτη
Δανεισμός	41.646	45.061	14.617	7.643	22.801	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	30.773	30.773	30.773	-	-	-
Σύνολο 31/12/2017	72.419	75.834	45.390	7.643	22.801	-
Δανεισμός	45.139	49.967	14.955	6.943	28.069	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	28.221	28.221	28.221	-	-	-
Σύνολο 31/12/2016	73.360	78.188	43.176	6.943	28.069	-

Στη Σημείωση 26 αναλύονται περαιτέρω οι δανειακές υποχρεώσεις της Εταιρίας και του Ομίλου.

Όπως αναφέρεται στην Σημείωση 34, η Εταιρία βρίσκεται σε διαδικασία υπογραφής νέου ομολογιακού δανείου ποσού Ευρώ 9 εκατομμύρια, με σκοπό την αναδιάρθρωση των υφιστάμενων δανείων της. Συνεπώς, μέρος του βραχυπρόθεσμου δανεισμού της, ο οποίος στον ανωτέρω πίνακα εμφανίζεται ληξιπρόθεσμος εντός του επόμενου έτους, θα καταστεί πληρωτέος μακροπρόθεσμα.

33.1.4 Διαχείριση Κεφαλαιακού Κινδύνου

Ο στόχος του Ομίλου και της Εταιρίας σχετικά με τη διαχείριση του κεφαλαίου, είναι να διασφαλίσουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους με σκοπό την παροχή αποδόσεων στους μετόχους και οφέλη στους άλλους ενδιαφερόμενους και να διατηρούν μια βέλτιστη κεφαλαιακή δομή ώστε να μειώσουν το κόστος κεφαλαίου. Ο Όμιλος και η Εταιρία παρακολουθούν μηνιαία τις δραστηριότητές που παράγονται από τις λειτουργίες τους, ώστε να ανταποκρίνονται στις κεφαλαιουχικές τους ανάγκες. Επιπλέον, ο Όμιλος και η Εταιρία χρησιμοποιούν μακροπρόθεσμο και βραχυπρόθεσμο δανεισμό και λειτουργικές ταμειακές ροές για την εκπλήρωση των αναγκών τους σε κεφάλαια.

33.2 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών μέσων

- (i) Λογιστική κατάταξη και εύλογες αξίες

Η Εταιρία και ο Όμιλος κατατάσσουν τα μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην κατηγορία των δανείων και απαιτήσεων και των διαθεσίμων προς πώληση χρηματοοικονομικών μέσων. Η Εταιρία και ο Όμιλος κατατάσσουν τις μη παράγωγες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην κατηγορία των λοιπών υποχρεώσεων.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, καθώς και των λογιστικών μεγεθών που εμφανίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης και τα επίπεδα αυτών στην ιεραρχία εύλογων αξιών, παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα.

Ο πίνακας που παρατίθεται κατωτέρω δεν περιλαμβάνει πληροφορίες για τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία, όταν η λογιστική τους αξία συμπίπτει κατά προσέγγιση με την εύλογη αξία.

Όμιλος

	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επίπεδο Ιεραρχίας 1	Επίπεδο Ιεραρχίας 2	Επίπεδο Ιεραρχίας 3
31 Δεκεμβρίου 2017					
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	41	-	-	-	-
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	16.649	-	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	7.053	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	32	32	32	-	-
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Δανειακές υποχρεώσεις	48.039	-	-	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	27.981	-	-	-	-
	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επίπεδο Ιεραρχίας 1	Επίπεδο Ιεραρχίας 2	Επίπεδο Ιεραρχίας 3
31 Δεκεμβρίου 2016					
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	744	-	-	-	-
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	19.795	-	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	8.450	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	16	16	16	-	-
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Δανειακές υποχρεώσεις	51.831	-	-	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	25.480	-	-	-	-

Εταιρία

31 Δεκεμβρίου 2017	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επίπεδο Ιεραρχίας 1	Επίπεδο Ιεραρχίας 2	Επίπεδο Ιεραρχίας 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	27	-	-	-	-
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	16.392	-	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	7.017	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Δανειακές υποχρεώσεις	41.646	-	-	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	27.073	-	-	-	-

31 Δεκεμβρίου 2016	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επίπεδο Ιεραρχίας 1	Επίπεδο Ιεραρχίας 2	Επίπεδο Ιεραρχίας 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	721	-	-	-	-
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	19.278	-	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	8.333	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Δανειακές υποχρεώσεις	45.139	-	-	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	24.622	-	-	-	-

(ii) Επιμέτρηση εύλογης αξίας

Διάφορες λογιστικές πολιτικές και γνωστοποιήσεις της Εταιρίας και του Ομίλου απαιτούν τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας για τα χρηματοοικονομικά και μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων Ενεργητικού και Υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρίας που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία, δε διαφέρουν σημαντικά από τα ποσά που εμφανίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

34. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης

Η Εταιρία συνεχίζοντας και επεκτείνοντας το επενδυτικό της πρόγραμμα, αναμένεται να ολοκληρώσει την δημιουργία της νέας μονάδας παραγωγής φρυγανιάς στο Εργοστάσιο Χαλκίδας εντός του Ιουνίου 2018. Το συνολικό κόστος της επένδυσης αναμένεται να ανέλθει σε Ευρώ 20,5 εκατομμύρια. Στα πλαίσια της επένδυσης η Εταιρία έχει συνάψει σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης με την Εθνική Leasing ποσού Ευρώ 17 εκατομμύρια.

Η λειτουργία της νέας γραμμής θα δημιουργήσει σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης, οι οποίες θα προέλθουν από την αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας της φρυγανιάς κατά περίπου 40%. Οι πρόσθετες ποσότητες

παραγωγής προγραμματίζεται να κατευθυνθούν σε εξαγωγές, αξιοποιώντας τις ευκαιρίες συνεργασίας με μεγάλες εταιρείες και αλυσίδες του λιανεμπορίου.

Η Εταιρία βρίσκεται σε διαδικασία υπογραφής νέου ομολογιακού δανείου ποσού Ευρώ 9 εκατομμύρια, με σκοπό την αναδιάταξη των υφιστάμενων δανείων της. Ως εκ τούτου, δεν αναμένεται να επέλθει αύξηση στον συνολικό καθαρό δανεισμό της.

ΠΙΚΕΡΜΙ, 18 Μαΐου 2018

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ &
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

ΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

ΡΑΜΑΝΤΑΝΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ
Α.Δ.Τ. Σ 641584

ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Α.Δ.Τ. Χ 548272

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ-ΑΓΓΕΛΑ
ΑΡ.ΔΙΑΒ. 516630627

ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Α.Μ. ΑΔΕΙΑΣ 0069886, Α΄ΤΑΞΗ

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ
Στρατηγού Τόμπρα 3
153 42 Αγία Παρασκευή
Ελλάδα
Τηλέφωνο: +30 210 60 62 100
Φαξ: +30 210 60 62 111

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

Προς τους Μετόχους της
ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έκθεση Ελέγχου επί των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (η «Εταιρεία») που αποτελούνται από την Ατομική και Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2017, τις Ατομικές και Ενοποιημένες Καταστάσεις Συνολικών Εσόδων, Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και Ταμειακών Ροών της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και Σημειώσεις που περιλαμβάνουν περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κ.Ν. 2190/1920.

Βάση Γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα της Ελεγκτικής (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της εταιρείες, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Λογιστών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο μας επί των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις άλλες δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ευθύνη της Διοίκησης επί των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και τις σχετικές κανονιστικές απαιτήσεις του Κ.Ν. 2190/1920,

όπως και για εκείνες τις δικλείδες εσωτερικού ελέγχου, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητα της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία ή να διακόψει τη δραστηριότητά της ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις στο σύνολο τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη, είτε σε λάθος, και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λαμβάνονται με βάση αυτές τις Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Στα πλαίσια του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλείδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλείδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλείδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Καταλήγουμε σε συμπέρασμα για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το αν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητα της. Αν συμπεράνουμε

ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις επί των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ή, αν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματα μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας για την έκφραση γνώμης επί αυτών των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου αυτών των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη Διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου. Κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του Άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- (α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες απαιτήσεις του Άρθρου 43^α και 107^α του Κ.Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017.
- (β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αθήνα, 1 Ιουνίου 2018

ΚΡΜG Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ
ΑΜ ΣΟΕΛ 114

Μιχαήλ Κόκκινος, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 12701